Nummer 28 Donderdag 10 Juli 1930 30ste Jaargang

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING
„OOST EN WEST"

MEDEDEELING.

De Alg. Secretaris is tot het einde der maand afwezig.

Het Informatie-bureau der Vereeniging, Korte Voorhout 6, is gesloten van 1 tot 25 Augustus a.s.

Comité „Pa van der Steur".
Het drukfoutenduiveltje.

In de op blz. 322 van het „K. W." van 3 Juli j.l. afgedrukte verantwoording van binnengekomen giften voor het Comité „Pa van der Steur" is een leelijke fout geslopen, waarschijnlijk doordien zetter en corrector beiden in dezen materialistischen tijd het doen van groote giften ondenkbaar hebben geacht. Gelukkig wijzen de feiten het anders uit. Aan het slot der verantwoording op blz. 322 vindt men vermeld: Kol. C. v. L., Genève *f* 6,50. Dit moet zijn *f* 650 (zes honderd vijftig gulden). Zelfs vorstelijke giften worden, naar hier blijkt, door het drukfoutenduiveltje niet ontzien...

Het gironummer van het comité „Pa van der Steur" is 14574.

Het boek van De Kat Angelino

door

L. J. M. FEBER.

(Slot*)

Het hoofdstuk over den „opbouw der maatschappij" brengt een beschrijving van wat men met een op het eerste gezicht klaren maar desniettemin veel omstreden term „welvaartspolitiek" pleegt te noemen. De aandachtige lezing zij vooral aanbevolen aan een ieder, die in den waan verkeert, dat de bestuurszorg in onvoldoende mate op de eigenlijke volkswelvaart is gericht. Zakelijk juist, worden de pandhuis- en de opiumregie geteekend in hun functie van apparaten voor maatschappelijken opbouw. Er is een zekere moed voor noodig, om zich aldus te keeren tegen brallende critiek, die er behagen in schept, boven de werkelijkheid uit, tegenover de overheid den zedenmeester te spelen; de auteur bezit niet allen dien moed maar ook de parate kennis van feiten en verhoudingen, noodig om een dergelijke critiek af te weren. Wij noteeren zijn opmerking, dat het van de landen, die de grondstof produceeren, afhangt, of de Indische overheid een opiumverbod zal kunnen treffen; wordt ontijdig tot een dergelijk verbod overgegaan, dan zou zulks niet anders beteekenen dan „een verschuiving van wettig en gecontroleerd naar onwettig, ongecontroleerd en steeds toenemend verbruik".

Onderscheid makende tusschen beschermende en opbouwende welvaartszorg, opent de beschrijving van laatstgenoemde overheidszorg met een ampel exposé van het volkscredietwezen. De vaak goedkoope critiek, die zich tegen het volkscredietwezen heeft uitgevierd, wordt practisch weerlegd met de nuchtere opmerking, dat zij veelal neerkomt op het uitspreken van desiderata voor de toekomst, op het stellen van eischen, wier vervulling slechts het resultaat kan zijn van een algeheele zelfvernieuwing der bevolking. De appreciatie, als zouden de volkscredietbankjes in wezen niets anders zijn als overheidsbedrijfjes, wordt door den schrijver niet gedeeld. Een coöperatief karakter draagt het volkscredietwezen stellig niet, maar wel heeft het zich met instemming en meestal met medewerking der bevolking ontwikkeld. In ieder geval heeft de overheid door de volkscredietinstellingen de euvelen van woeker en voorschot krachtig bestreden; en, wat voor de toekomstige ontwikkeling zeker van niet minder belang is, van de credietinstellingen gaan opvoedende krachten en denkbeelden uit, die de Inlandsche volkshuishouding leeren zich aan te passen aan de zich wijzigende sociaal-economische verhoudingen. De inheemsche coöperatie moge nog zéér weinig beteekenen, de invloed van het volkscredietwezen heeft de eerste mogelijkheid daartoe indirect helpen ontsluiten. Wie ondanks alles volhoudt, dat het volkscredietwezen te veel een overheidsbedrijf is, ziet meer naar den aanvankelijken opzet dan naar de gegroeide werkelijkheid. Bovendien, had men het credietwezen van den aanvang af geheel overwegend als volksbedrijf georganiseerd, zoowel den opbouw als het beheer al dadelijk aan de inheemsche gemeenschappen overgelaten, dan ware een mislukking onvermijdelijk geweest.

In een zoo veelzijdige beschouwing van de maatregelen, die te samen de welvaartspolitiek uitmaken en van de apparaten, waarmede die politiek wordt gevoerd, missen wij de beschouwing van één punt. van de vraag namelijk naar de meerdere of mindere doelmatigheid van de verdeeling der bestuurszorg over de verschillende sectoren, waarin de strijd voor de sociaal-economische verheffing is aangebonden. En toch is de beantwoording van deze vraag van het grootste belang voor het voeren van een zoo effectief mogelijke welvaartspolitiek. Wij zullen hier ter plaatse niet ingaan, zelfs niet bij wijze van korte noteering, op de beschouwingen, die worden ontwikkeld in het hoofdstuk over den „staatkundigen opbouw". Dit toch is ondoenlijk zonder het terrein van de actieve en vaak bepaald strijdbare politiek te betreden of althans politieke strijdpunten aan de orde stellen. Niet dat de auteur daar noodeloos aanleiding toe geeft. In zijn verhandeling over de agrarische politiek geeft hij, evenals in die over de arbeidswetgeving, blijken genoeg, dat hij omstreden vraagstukken boven de hitte van den strijd uit klaar en koel vermag te bezien. Op beide terreinen is de overheid nu eenmaal geroepen tot weerbaarmaking en bescherming van het inheemsche element, maar, in het bijzonder op het gebied van de agrarische politiek, heeft de overheid juist ter wille van deze bescherming en weerbaarmaking rekening te houden met uitheemsche belangen. Feitelijk geldt dit voor het gansche terrein der koloniale staatkunde, maar het is speciaal op dit gebied dat de gemoederen het onmiddellijkst worden aangesproken, dat de strijd tusschen den sterke en den zwakke zich het zichtbaarst openbaart — en dat dus velen, los van zakelijke overweging, spontaan geneigd zijn a priori de partij van den zwakke te kiezen, ook al zouden diens belangen daarmede op den duur kwalijk zijn gediend. Bovendien is de agrarische wetgeving weinig geëigend om den belangstellende, maar onvoldoend ingewijde, op het



Wees vlijtig bij uw werk, maar niet „razend" vlijtig, want dan kunt ge licht op iemands anders teenen trappen. Te veel ambitie kan den indruk wekken, dat ge tekort schiet in bekwaamheid en dit op die manier tracht te bedekken. Vlijt dient te worden aangewend, in combinatie met één andere eigenschap — intelligentie. (De Zakenwereld).

Bedenk, dat de meeste artikelen, die u te koop biedt, voor het publiek geen nieuwtje meer zijn. Doch u kunt er iets nieuws en aantrekkelijks van maken, door ze letterlijk in een ander licht te plaatsen, dan waarin het publiek gewoon is ze te zien; dan hebben zij de aantrekkelijkheid van het nieuwe terug gekregen. Voetlicht is hierbij een goed hulpmiddel. (Maandblad „Succes").

eerste gezicht haar zegenrijke strekking en resultaten te openbaren; zij doet eenigermate middeneeuwsch en met haar uitgangspunt, dat is gelegen in de domeinverklaring, bepaald ouderwetsch aan. Men vergeet dan bijvoorbeeld, dat het domeinbeginsel sedert de afschaffing van het cultuurstelsel met betrekking tot de bouwvelden weinig of geen practische beteekenis meer heeft. Terecht stelt de schrijver de beschermende werking van de agrarische wetgeving in het licht. Het Nederlandsche leiderschap is in deze vitale aangelegenheid hierin tot uitdrukking gekomen, dat de agrarische wetgeving gericht is op het zeker-stellen van het grondkapitaal der Inheemsche bevolking op het bewaren dus van haar welhaast eenig bezit. Welke bezwaren men ook tegen onderdeelen moge aanvoeren, deze verdienste, primaire voor een bevolking als die van Indië, blijft onaangetast. Was dit niet geschied, dan zou er van het Inlandsch grondbezit bitter weinig zijn overgebleven. Derhalve heeft de Nederlandsche leidende macht het primair belang der bevolking krachtig en essentieel beschermd, toen zij voor grondtransacties tusschen inheemschen en niet-inheemschen in het algemeen overheidstoezicht eischte, vervreemding van het bezitsrecht op bouwgrond aan niet-inheemschen nietig verklaarde en door de domeinverklaring het verkwanselen van woeste gronden te keer ging.

Over de belastingpolitiek als geheel, voorzoover betreft de belastingen, die de inheemsche bevolking heeft op te brengen, is de schrijver wel te spreken. Voorzichtig en objectief oordeelt hij over de belastingen in arbeid, die inderdaad van nature pasten in de primitieve of althans weinig ontwikkelde volkshuishouding; tot voorzichtigheid maant hij aan, waar het geldt de belastingen te hervormen in aanpassing aan de in later tijd ingetreden evolutie dier huishouding. De vooruitgang van het belastingwezen gedurende de laatste driekwarteeuw acht de schrijver zonder voorbehoud buitengewoon. „Toenmaals naast pachtmisbruik en drukkende cultuur- en heerendiensten in hoofdzaak een landrente zonder basis en legio persoonlijke diensten voor dorpsnotabelen, Inheemsche en Europeesche bestuursambtenaren. Thàns allerwege nauwkeurige regeling en controle, verdwijning van alle prestaties in arbeid, behalve in het dorp, waarin evenwel de afkoop evenzeer van jaar tot jaar toeneemt, een goed geregelde landrente en moderne belastingen, die als gevolg van diepgaande economische enquêtes en methodische waarneming een steeds betere fundeering verkrijgen."

Dit voor wat betreft de grondslagen en de organisatie van het belastingwezen. De vraag is echter, of, met het in orde zijnde apparaat, over het algemeen geen te zware druk op de inheemsche bevolking wordt gelegd. Wanneer men in aanmerking neemt, aldus de schrijver, dat de bevolking de zegeningen geniet van rust, orde, veiligheid, intensief bestuur en goede rechtspraak, verkeerswezen, welvaartszorg, volks- en Westersch onderwijs, irrigatie, gezondheidszorg, volkscredietwezen, enz. enz., dan draagt zij, de bevolking, niet boven het redelijke in de kosten van dat alles bij. En voor wat de belasting der uitheemsche groepen betreft moet worden erkend, dat de Regeering er naar streeft, de lasten volgens billijkheid en draagkracht over alle groepen te verdeelen en de last voor den Inlander zoo licht mogelijk te maken.

In zijn slotbeschouwingen concludeert de schrijver, naar onze meening terecht, dat, ook al zal niet iedereen de wegen en de methoden der Overheid op ieder punt goed heeten, men, objectief oordeelend, de synthetische kracht van de bestuurszorg en van het staatkundig beleid in hun geheel zal moeten erkennen. Het moge waar zijn, dat de richtlijnen van beleid niet altijd samenvallen met de oriënteering der synthese, zooals die in de inleidende deelen is uiteengezet, maar men vergete daarbij niet, dat de synthese als grondgedachte van koloniaal beleid een zaak is van de toekomst. De synthese is nog niet verwerkelijkt en zij kón nog niet verwerkelijkt worden. Het is al een heel iets, dat ons koloniaal beheer zich op zoo menig punt èn in zijn geheel genomen in de richting dezer toekomstige werkelijkheid heeft ontwikkeld.

De Nederlandsche natie bezit van nature de kwaliteiten en vermogens, die voor het geweldige werk der synthese noodig zijn. De gedachte van Volkenbond en Vrede wint veld; de natie bereidt zich voor op het lidmaatschap eener wezenlijke volkerengemeenschap. Maar dan is het ook plicht en noodzaak, de waarachtigheid en uitvoerbaarheid dier gedachte te bewijzen door haar, om te beginnen, te realiseeren binnen het eigen Rijksverband, ten aanzien van een volkerengemeenschap dus van méér dan zestig millioen zielen. Wordt deze plicht vervuld, wordt dit onzaglijk werk volbracht, dan vindt een van de grootste gedachten, die de toekomstige menschheid zullen bezielen en verheffen tot een ongekende hoogte, in de koloniale sfeer haar eerste feitelijke verwezenlijking; dan zal uit het koloniaal contact, totnogtoe vaak eenzijdig bezien onder het opzicht van tegenstelling, als botsing en wrijving, de synthese ter wereld komen, tot levende werkelijkheid worden. Dit echter is geen werk van staatkundig beleid en bestuurszorg zonder meer; deze werkelijkheid zal alleen in het leven kunnen worden geroepen door krachten, die uit de maatschappij zelf omhoog komen, daaruit hun bevruchtend en opbouwend vermogen putten. Daarom is het voor de Nederlandsche natie geboden zich te trainen voor het Groot-Nederlandsch burgerschap, voor het burgerschap dus van die eenheid, die voorloopig vrijwel uitsluitend een staatkundige constructie is en nog geen sociale gemeenschap.

---

*) Men zie het „K. W." van 3 Juli j.l.

Van Week tot Week.

Van Dinsdag 1 tot Maandag 7 Juli.

Het besluit waarbij Banda aan Mr. Koesoemo Soemantri als verblijfplaats is aangewezen, is verschenen, vergezeld van de overwegingen die de Regeering tot dezen maatregel deden overgaan.

De Legercommandant heeft den militairen commandant van Bali en Lombok opgedragen een begin te maken met de opheffing der militaire bezetting en de vervanging der militairen door politie-dienaren.

Het afdeelingsverslag van den Volksraad over de algemeene beschouwingen in de ontwerp-begrooting voor 1931 nopens den financieelen toestand bevat o.m.: De invoering van een belasting op Sumatratabak en van vermogens- en successie-belasting, een heffing van 10 °/₀ der netto-winst, instede van 4 °/₀ der bruto-winst van de petroleum-industrie, de afschaffing van den Raad van Ned.-Indië, de inkrimping van het College van Gedelegeerden v. d. Volksraad, een beperking van het aantal overplaatsingen en dienstreizen en de tijdelijke stopzetting der buitenlandsche verloven.

De Regeering heeft den Volksraad om advies gezonden het wetsontwerp tot wijziging van het tijdstip der inwerkingtreding van de nieuwe samenstelling van den Volksraad, waarbij 15 Juni 1931 wordt voorgesteld als aanvangsdatum voor het nieuwe zittingsjaar.

De Landraad te Tebing-tinggi heeft den dader van den moordaanslag op den assistent Quivooy van de onderneming Tandjong Maria tot een gevangenisstraf van $3^1/_2$ jaar veroordeeld, waarin gedaagde berust.

De heer Kortenhorst heeft aan den minister van koloniën de volgende vragen gesteld:

I. Is het den minister bekend, dat onder meer ten aanzien van de artikel: ruw salpeterzuur, stopflesschen, ijzerwerk, geheel geëmailleerd en katoenen manufacturen door de Indische douane-autoriteiten een methode van waardebepaling wordt gevolgd, die tot resultaat heeft, dat de uit Japan afkomstige artikelen bevoorrecht worden boven de artikelen van Europeesche herkomst?

II. Zoo deze vraag bevestigend moet worden beantwoord, is de minister dan bereid in overleg te treden met den gouverneur-generaal, teneinde aan dezen ongewenschten toestand een einde te maken?

In de M. v. A. nopens de ontwerp-begrooting 1931 merkt de regeering op, dat haar standpunt ten aanzien van de rubber- en theerestrictie ongewijzigd is gebleven. In beginsel is zij welwillend gestemd jegens de particuliere plannen voor restrictie door vrijwillige samenwerking der producenten en neemt zij gaarne aanbevolen maatregelen in onderzoek. Een werkelijk ingrijpen harerzijds met de bedoeling invloed te oefenen op het verloop van het oeconomisch gebeuren, acht zij theoretisch en practisch niet te verdedigen, daar de gevolgen eener zoodanige inmenging zich bezwaarlijk laten overzien.

De Handelsvereeniging te Batavia heeft namens alle handelsorganisaties in Ned.-Ind., welke leden in aanraking komen met het handelszegel, per rekest bij den Volksraad geprotesteerd tegen de voorgenomen verdubbeling van het handelszegel, op grond van den reeds merkbaren nadeeligen invloed op de omzetten van het huidige handelszegel, zoodat de verdubbeling nog meer verplaatsing van den handel naar elders zal veroorzaken.

Bij de gemeenteraadsverkiezingen te Bandoeng zijn alle candidaten der verbonden partijen (I.E.V., I.K.P., P.E.B. en C.S.P.) gekozen. De Vaderlandsche Club verwierf geen enkelen zetel.

Bij die van Soerabaia zijn 7 candidaten van het I.E.V. gekozen, 6 candidaten van de Vaderlandsche Club, één candidaat der neutralen en één van de C.S.P. De katholieken verkregen geen enkelen zetel.

Bij de gemeenteraadsverkiezingen te Batavia zijn alle 5 candidaten der Vaderlandsche Club gekozen, terwijl voor de 15 overige candidaten (van de verbonden partijen) herstemming noodig bleek. *Te Mr. Cornelis* zijn gekozen 1 C.S.P.-er en 3 I.K.P.-ers, *te Soekaboemi* 5 I.E.V.-ers, 1 I.K.P.-er en 1 C.S.P.-er, *te Makasser* heeft het I.E.V. beslag gelegd op alle 10 zetels. *Te Padang* werden gekozen 5 I.E.V.-ers, 2 I.K.P.-ers, 2 leden van de Vaderlandsche Club en een „wilde", *te Semarang* 5 I.E.V.-ers, 3 I.K.P.-ers, 2 C.S.P.-ers en 5 leden van de V.C. *Te Pekalongan* verkreeg de I.E.V. alle zetels.

Deze uitslagen zijn wel een sprekend antwoord van de kiezers op de weigering der Ind. Reg. om een lid van de Vad. Club in den Volksraad, wel echter twee leden van de Ind. S. D. A. P. te benoemen, welke laatste partij tot dusverre geen enkele gemeenteraadszetel mocht bemachtigen.

De Gouverneur van de Straits Settlements, de heer Clementi, vertrekt op 27 Aug. a.s. van Singapore per vliegtuig van de K.N.I.L.M. naar Java, alwaar hij een officieel bezoek zal brengen aan den G.-G.

Naar verluidt zou de „onbekende Indonesiër", die volgens een mededeeling van dr. Soetomo op de pasar malem „Derma Nasional" te Soerabaya ƒ 30.000 had geschonken ten behoeve van den bouw van een nationaal clubgebouw, dr. Soetomo zelf zijn geweest.

Bij den brand te Brastagi op de Karo-hoogvlakte, die het hotel Belvedère geheel in de asch legde, is helaas ook een der Inlandsche bedienden omgekomen.

De verschenen mededeelingen der regeering nopens enkele onderwerpen van algemeen belang, bevatten verrassend feitenmateriaal over de eigen werkzaamheid der inheemschen. Zoo heeft de inheemsche Moehammadijah thans meer dan 100 Hollandsch-Inlandsche standaard-, schakel-, vervolg-, kweek- en volksscholen, en behalve deze nog tal van schooltjes waar onderricht op godsdienstige basis wordt gegeven. Het meerendeel wordt door het gouvernement gesubsidieerd. Verder beschikt de vereeniging over verscheidene armenhuizen, door deskundigen zeer gunstig beoordeeld, waarbij vooral orde en reinheid, verbonden aan groote soberheid, een voortreffelijken indruk maken. Voorts werden tal van poliklinieken opgericht, waar in het jaar 1929 honderdduizenden werden behandeld. De vereeniging onderscheidt zich door nauwkeurige, strenggecontroleerde administratie, alsmede door den omvangrijken arbeid, door onbetaalde krachten verricht. De geldelijke verantwoording van het hoofdbestuur der vereeniging sluit voor het jaar 1929 met een totaal van 162,148.38 gulden aan uitgaven, waarvan 77,117.17 uit subsidie en de rest uit contributies, donaties, liefdegaven, schoolgelden, etc..... worden verkregen.

In verband hiermede vestigen wij met groote verblijding de aandacht op den schitterenden, opbouwenden arbeid van Soewardi Soerianingrat te Djokjakarta, waarvan o. a. het lid v/d. 2e Kamer Baron v. Boetselaer v. Dubbeldam onlangs een pakkende schets gaf in „De Nederlander".

De reg. heeft den chef v. d. Kadastralen Dienst v. h. dep. v. jus., J. von Michalofski, aangewezen als vertegenwoordiger op het in September te Zürich en Bern te houden 4de int. congres v. d. Fédération Internationale des Géomètres, waaraan circa 50 naties zullen deelnemen.

Prof. Uchida Kakichi, president v. d. Japanschen Radiodienst, wordt deze maand in Indië verwacht, ter bespreking van de radio-telefonische verbinding tusschen Indië en Japan.

Officieel is aangeteekend, dat het lidmaatschap v. d. Volksraad v. d. hr. A. J. N. Engelenberg (P. E. B.) niet eindigt door zijn afwezigheid uit Indië voor meer dan 8 maanden.

In onze jonge jaren hebben wij allen een kiem van persoonlijkheid en oorspronkelijkheid, die wij kunnen ontwikkelen of verstikken. Wie dit laatste doet, gaat behooren tot de groote massa, die het leven langs zich heen ziet gaan, zonder zelf veel te beleven en die met min of meer afgunst uit de verte mag toekijken naar het bedrijf van de mannen, die de dingen in de wereld doen.
(„Der Organisator").

Leden van „Oost en West"

Doet Uwe inkoopen bij de leveranciers, die het „Koloniaal Weekblad" door adverteeren steunen.

Tracht vertrouwde firma's op te wekken tot plaatsing van annonces in het „K. W.". Ook daarmede steunt gij de belangen van de Vereeniging.

De Duitsche gemeente te Batavia heeft Woensdagavond onder groote belangstelling ook van Nederlandsche zijde op waardige en plechtige wijze officieel de ontruiming van het Rijnland gevierd met een druk bezochte receptie bij consul-generaal Von Kessler.

De politie te Soerabaja heeft op last van den Procureur-Generaal een inval gedaan in het redactie-bureau van het Chineesche dagblad Kiauw Sin Yit Po naar aanleiding van een brief, in het bezit gevonden van een Bataviaansch communist, waaruit relatie met een redacteur van het blad werd vermoed. Alle redacteuren worden ten behoeve van het onderzoek eenige dagen aangehouden. Het gevonden materieel is naar Batavia gezonden. De Kiauw Sin Yit Po is 2 dagen niet verschenen.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Crt.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt

Tweede Wereld-congres voor Volkskunst.

Zooals de trouwe lezers dezer rubriek van ons „Koloniaal Weekblad" zich zullen herinneren, werd in 1928, van 7 tot en met 8 October te Praag het *eerste* wereld-congres voor volkskunst gehouden, dat als zoodanig een succes is geweest, daar het den grondslag heeft gelegd tot verdere hoog-noodige werkzaamheden op dit belangrijke, vóórdien véél te weinig behartigde gebied.

Die bijeenkomst was beraamd door de Volkenbondsvergadering, op voorstel van de Internationale Commissie voor intellectueele samenwerking", nadat daartoe van de Regeering der Tsjecho-Slowakijsche Republiek de uitnoodiging was gedaan.

De wetenschappelijke samenstelling er van was toevertrouwd aan het „Instituut voor intellectueele Samenwerking" te Parijs, de technische organisatie aan een plaatselijk Comité te Praag.

Drie honderd vakkundigen, door 31 landen afgevaardigd, hebben daaraan deelgenomen; in alphabetische volgorde bestaande uit: Amerika, België, Bulgarije, Canada, Chili, Congo ,Denemarken, Duitschland, Egypte, Engeland, Estland, Equador, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Italië, Japan, Letland, Nederland, Nederlandsch-Indië, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Rusland, Spanje, Oekranië, Tsjecho-Slowakije, Zweden en Zwitserland.

Het bovengenoemde „Instituut voor intellectueele Samenwerking" heeft de verslagen van al het toen verhandelde verzameld in twee lijvige boekdeelen, ieder van 200 bladzijden druks, met een honderdtal illustraties, die eerstdaags zullen worden uitgegeven en stellig door de betreffende regeeringen, onder de toen door haar naar het congres te Praag gedelegeerde leden zal worden rondgedeeld.

Ter verwezenlijking der op dat congres uitgesproken wenschen en tot voortzetting van den aangevangen arbeid, werd door de daar aanwezigen een blijvend lichaam in het leven geroepen, onder den Franschen naam van: *„Commission Internationale des Arts Populaires"* bij verkorting C. I. A. P. genoemd. Deze C. I. A. P. heeft, op uitnoodiging van de Italiaansche, nationale „Commissie voor Intellectueele Samenwerking", hare eerste algemeene vergadering verleden jaar van 25 tot 31 October te Rome gehouden, in de prachtige *Villa Aldobrandini,* in 't centrum der eeuwige stad gelegen en onlangs door de Italiaansche regeering geschonken aan den Volkenbond.

De meeste der bovengenoemde landen waren er vertegenwoordigd, zoo ook Nederland, door den heer *A. van Erven Dorens,* als plaatsvervanger van *Prof. Dr. Jos. Schrijnen,* den president der Nederlandsche delegatie te Praag en door den heer *D. J. van der Ven,* van wiens vaardige hand wij, in dank, een uitvoerig verslag dier bijeenkomst mochten ontvangen, waaraan wij het volgende ontleenen:

„Van de administratieve regeling zij hier aangestipt, dat „Le Bureau de la C.I.A.P." met 4 leden werd uitgebreid, zoodat daarin thans 9 personen zitting hebben. Door deze aanvulling zal dit lichaam beter aan zijn taak kunnen beantwoorden en tot verheuging stemt het, dat de meest competent geachte deskundigen op het gebied der volkskunst daarin zitting hebben, zoodat vrees voor politieke of eenzijdig kunsthistorische tendenzen thans geheel uitgesloten is en het folkloristische karakter der C.I.A.P. zeer duidelijk tot uitdrukking is gebracht".*)

Het algemeen bestuur is thans samengesteld uit de heeren *Q. Lehman,* directeur van het Volkenkundig Museum te Altono, voorzitter; *E. Bodrero,* hoogleeraar aan de Universiteit te Padoea, ondervoorzitter; *A. Marinus,* directeur van den dienst tot Volkenkundigonderzoek der Belgische provincie Brabant, *G. H. I. Julien,* oud-Gouverneur der Fransche koloniën en voorzitter der Vereeniging voor Volkenkunde te Parijs; *Isha Honuma* hoogleeraar aan de Hoogeschool te Waseda (Japan); *Prof. J. Schrijnen,* hoogleeraar aan de R. K. Universiteit te Nijmegen; *D. Band-Bovy,* voorzitter van de Zwitsersche regeeringscommissie voor Schoone Kunsten; *L. Kula,* de bekende Tsjechoslovaksche kunstschilder en musicoloog als leden, terwijl de heer *R. Dupierreux,* hoogleeraar aan de Academie voor Schoone Kunsten te Antwerpen, tot Algemeen Secretaris is aangewezen.

De heer Van der Ven schrijft van dit bestuur:

„Prof. Dr. Otto Lehmann presideerde op de hem eigen rustige en sympathieke wijze en wist een sfeer van prettige behagelijkheid te scheppen, waardoor een herhaling van de heftige tooneelen te Praag ons in Rome bespaard bleef en een ieder met de overtuiging huiswaarts is gekeerd, dat te Rome veel en goed werk is verricht en dat de zaak, waarom het gaat, steeds onpartijdig en deskundig behartigd is."

En hij vervolgt o.m.:

„Een der voornaamste resoluties is wel die, betrekking hebbend op de vorming der nationale comité's. Deze nationale comité's zullen met inachtneming der statuten van de C.I.A.P. een volkomen vrijheid genieten, zoowel in hun samenstelling, als in de uitoefening hunner werkzaamheden. Zij moeten uitsluitend worden gevormd door specialisten of zooals in artikel VII der statuten van de C.I.A.P. omschreven staat: „de personnalités représentatives des études specialement consacrées aux différentes branches des arts populaires, et, d'une façon générale, de personnalités qui ont montré par leurs travaux et leur action, l'intérêt qu'elles portent aux arts populaires."

In een in dit voorjaar te Arnhem gehouden vergadering der Nederlandsche afgevaardigden te Praag**) werd het „Nederlandsche Comité voor Volkskunst" als volgt samengesteld, onder het voorzitterschap van prof. J. Schrijnen, met den heer A. van Erven Dorus als secretaris-penningmeester: de heeren D. J. van der Ven, P. A. J. Moojen, P. Smit, Raden Mas Noto Soeroto en mevr. G. van Beresteyn-Tromp.

Sedert zijn echter de heeren prof. Schrijnen, Van Erven Dorus en Smit uitgetreden en in een daarna gehouden vergadering te 's Gravenhage vervangen door *Mej. Dr. C. C. van der Graft,* als secretaresse, *Prof. Dr. J. P. Kleiweg de Zwaan en Dr. J. ter Meulen,* als vertegenwoordiger der „Ned. Commissie voor Intellectueele Samenwerking", terwijl bepaald werd, dat de beide vice-presidenten, thans de heeren: D. J. van der Ven en P. A. J. Moojen, respectievelijk vertegenwoordigende de Nederlandsche en de Nederlandsch-Indische Volkskunst, beurtelings gedurende 2 jaren het voorzitterschap zullen vervullen.

Door dit bestuur werd op 28 Juni j.l. het volgende schrijven verzonden, zoowel aan Z.Exc. den Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, als aan Z.Exc. den Minister van Koloniën:

„Excellentie,

„Namens het Nederlandsch Comité voor Volkskunst nemen de ondergeteekenden hierbij eerbiedig de vrijheid het volgende onder Uwe aandacht te brengen:

„Het zal Uwe Excellentie bekend zijn, dat van 28 Augustus—7 September a.s. te Antwerpen zal worden gehouden het tweeode Internationale Congres voor Volkskunst. (Deuxième Congrès International des Arts Populaires) georganiseerd onder auspiciën van den Volkenbond door „La Commission Internationale des Arts Populaires" (C. I. A. P.)

„De vertegenwoordiging der Nederlandsche Regeering op het eerste Congres van Volkskunst te Praag in 1928 werd opgedragen aan een delegatie, samengesteld uit afgevaardigden voor Nederland en voor Nederlandsch-Indië, onder voorzitterschap van Prof. Dr. Jos. Schrijnen.

„Ons Comité meent te mogen veronderstellen, dat de Regeering op een zelfde wijze van Hare belangstelling in het congres te Antwerpen zal willen doen blijken en het neemt de vrijheid Uwe Excellentie ter kennis te brengen, dat zijn bestuursleden die, behoudens Prof. Dr. J. P. Kleiweg de Zwaan en Dr. Jacob ter Meulen van de Nederlandsche delegatie naar Praag deel uitmaakten, zich bereid hebben verklaard een eventueele benoeming door Uwe Excellentie te aanvaarden. Het Nederlandsch Comité voor Volkskunst zou het op hoogen prijs stellen, indien Prof. Schrijnen, die, als zijn afgevaardigde in de C. I. A. P., zitting heeft, wederom, als voorzitter van deze delegatie, zou optreden.

„Het is het streven van ons Comité om het derde Internationale Congres voor Volkskunst in 1932 te doen plaats hebben in Nederland.

„Als vertegenwoordigers van het Nederlandsch Nationaal bureau voor Anthropologie heeft het lid van ons Comité, de Heer D. J. van der Ven, na gepleegd overleg met den President van de C. I. A. P., Professor Otto Lehmann en met diens instemming de mogelijkheid tot het houden van het derde Congres in ons land in een bijeenkomst van de C. I. A. P. te Rome aan de orde gesteld, waarop in de vergadering van 28 October 1929 door de aanwezigen den wensch werd te kennen gegeven, dat het derde congres te Amsterdam zou worden gehouden.

„Deze met algemeene stemmen uitgesproken wenschelijkheid is van te grooter waarde, omdat ook Duitschland, Polen, Spanje, Algiers en Panama een zelfde verzoek tot de vergadering hebben gericht.

„Het zou door ons Comité daarom op hoogen prijs worden gesteld, indien de Regeering aan de Nederlandsche delegatie de opdracht zou willen verstrekken tot het doen van een officieele uitnoodiging aan de C.I.A.P. voor het houden van het derde Internationale Congres voor Volkskunst te Amsterdam.

„Wij vestigen er de aandacht van Uwe Excellentie op, dat, waar deze congressen om de twee jaar worden gehouden, het vele jaren zou duren, vóórdat Nederland weer de eer zou kunnen te beurt vallen dit congres binnen eigen grenzen te houden, indien op de bereidwilligheid daartoe, zooals die te Rome is gebleken, nu niet zou worden ingegaan.

„Ons Comité mocht in zijn streven van verschillende zijden reeds steun en belangstelling ondervinden.

„De voor dit doel bij uitstek geschikte zalen van het Koninklijk Koloniaal Instituut te Amsterdam zullen voor dit doel ter beschikking worden gesteld; het Nederlandsch Nationaal bureau voor Anthropologie heeft zijn volle medewerking toegezegd en ook uit besprekingen met de Nederlandsche Commissie voor Intellectueele samenwerking is ons gebleken, dat het ook van die zijde voor den Nederlandschen naam zou worden betreurd, indien een congres te Amsterdam in 1932 niet zou kunnen doorgaan, door het uitblijven van de gewenschte samenwerking van alle deskundigen.

„Ons Comité is derhalve overtuigd, dat in wetenschappelijke en in Kunstkringen het van groote beteekenis wordt geacht, dat het derde internationale congres voor Volkskunst in Nederland zal worden gehouden en het vertrouwt, dat in een te vormen congres-comité de eerste krachten uit die kringen zitting zullen willen nemen. Het slagen van een zoodanig congres is naar zijn meening dan ook buiten twijfel.

„Het hoopt en vertrouwt, dat het de Regeering zal mogen behagen aan de Nederlandsche delegatie opdracht te verleenen om te Antwerpen de uitnoodiging tot de C.I.A.P. te richten om het derde Internationale congres voor Volkskunst in 1932 in Nederland te houden".

Reeds op het Congres te Praag werd met algemeene stemmen aangenomen, dat in 1934 een groote, internationale tentoonstelling van Volkskunst te Bern zal worden gehouden. De burgemeester dier plaats was met den tentoonstellingsarchitect ten Congresse te Rome aanwezig om reeds het een en ander betreffende dit grootsche plan te bespreken.

Stellig zou het tevens ook in betrekking hiermede,

van groot belang zijn, vooral voor de Indonesische Kleinkunst, als het derde Internationale Congres voor Volkskunst, op waardige wijze, in 1932 hier te lande kon plaats hebben.

*) Zullen ook de opvoedkundige, artistieke en sociale kanten der Volkskunst worden behartigd? Red.

**) Dr. Bosch, de toen hier met verlof vertoevende chef van den Ned.-Indischen Oudheidkundigen Dienst, was intusschen weer naar Indië vertrokken.

Boeatan.

In de Toonzalen van Boeatan, Heulstraat 19, te 's-Gravenhage, is thans eene speciale uitstalling van Indonesisch koper-, giet- en graveer-werk uit verschillende streken van den Archipel. —

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Onafhankelijkheid, een fictie.

Norman Angell is van oordeel, dat Engeland in het Oosten, en met name in Britsch-Indië, voor een periode van revolutionnairen strijd en harde onderdrukking staat. Die onderdrukking zal wellicht geschieden door een Labour-Regeering, gevormd door een partij, welke nogal veel nadruk heeft gelegd op de gemeenheid van het imperialisme en op het recht van alle volken om zichzelf te regeeren, het recht op zelfbestemming en onafhankelijkheid. In de *Deli Crt* (3/6) betoogt Norman Angell dat die innerlijke tegenspraak te verklaren valt. Een groot deel van de moeilijkheden — aldus de schr. — wordt veroorzaakt door het feit, dat terwijl wij, vooruitstrevende menschen, gelijk hebben gehad in onze critiek op vele symptonen van imperialisme, wij ongelijk hebben gehad toen wij meenden, dat absolute zelfbeschikking, volkomen onafhankelijkheid, een bereikbaar en juist alternatief was; het stellen van deze idealen als het hoogste geestelijke goed waarnaar menschen kunnen streven, beteekent een verwringing van zedelijke waarden, welke er slechts toe kan leiden, dat onze economische problemen onoplosbaar worden en dat de menschengemeenschap in het geheel niet meer functionneeren kan; en wij kunnen den weg naar een oplossing slechts bewandelen, als wij de waardebepalingen, die meestal met nationalistische bewegingen gepaard gaan, laten varen en het accent leggen niet op „vrijheid en onafhankelijkheid", maar op samenwerking en deelgenootschap.

Volgens den schrijver is het een gemeenplaats, dat wij, met al onze prachtige uitvindingen, de diepstgaande economische vraagstukken niet kunnen oplossen; de werkloosheid is hiervan een typisch voorbeeld. Zóó slecht beheeren wij onze maatschappij, dat nieuwe voortbrengingsmethodes dreigen uit te loopen op economische wantoestanden. Niet dat wij geen behoefte hebben aan de grootere productiviteit, welke de natuurwetenschap ons kan schenken. Als men Europa voor een oogenblik buiten beschouwing laat, ziet men, dat de meerderheid der wereldbevolking op het randje van den hongersnood leeft: in China, in Br.-Indië, in Rusland gaan ontelbare millioenen slecht-gevoed door het leven, slechtgekleed, slecht-gehuisvest, slecht-geholpen bij ziekte of geboorte, in volslagen ellende. Het behoorde de blijde taak van het geïndustrialiseerde Westen te zijn, door zijn techniek mede te helpen om dit sluipend schrikbeeld van halven hongersnood en verruwend gezwoeg voor eeuwig te verbannen uit de Oostelijke helft van het heelal. Maar door onze economische dwaasheid komt er van die samenwerking niets terecht.

Aan den politieken kant is het falen nog funester. De menschheid, geworden tot één enkele onderling afhankelijke economische eenheid, is gesplitst in afzonderlijke politieke vakjes, volken genaamd, waarvoor wij „onafhankelijkheid" eischen. Een individu moet, wil men in vrede en veiligheid samen leven en werken, zekere behoeften en rechten van anderen erkennen, zich onthouden van aanspraken, die op deze rechten inbreuk maken, die rechten helpen vaststellen en zich houden aan de daaruit voortvloeiende codes. Als iedereen mocht zeggen, dat hij „onafhankelijk" was en zijn eigen rechter, dan zou dit een uitnoodiging beteekenen aan anarchie, chaos geweld en een plotselingen dood. En toch is de kern van het nationalisme juist die aanspraak op onafhankelijkheid en souvereiniteit, die wensch om vrij te zijn van verplichtingen jegens anderen. Zoo de nieuwe nationalisten van het Oosten, *in Br.-Indië, China* en *elders*, niet erger zijn dan de oude nationalisten van het Westen, zij zijn ook geen haar beter. Men ziet er hetzelfde schouwspel van volkomen onsociale en waarlijk immoreele eischen, die er voorgedragen worden als het hoogste recht, als verheven heiligheden. Het Westen begint juist te leeren, dat, tenzij de volken enkele „rechten" prijsgeven, de beschaving gedoemd is onder te gaan in een zee van bloed. Het begrip onafhankelijkheid is grootendeels een fictie. De Engelschen b.v. zijn niet onafhankelijk van Amerika, als men bedenkt dat een Federal-Reserve-besluit i. z. het disconto directen invloed kan hebben op de Britsche werkloosheidscijfers en een dozijn Britsche fabrieken kan doen sluiten. Een geordende maatschappij, samengesteld uit waarlijk-onafhankelijke eenheden, is een tegenspraak-inzichzelve; onafhankelijkheid in zelfbeschikking zijn bovendien abstracties-zonderzin, tenzij wij weten voor welke groepen zij moeten gelden.

Twee dingen — zoo besluit schr. — zouden ontzaglijk veel kunnen bijdragen tot de oplossing van deze ingewikkelde vraagstukken: 1e. de aanwezigheid van een factor in de Indische Regeering, die in zekere mate los staat van de plaatselijke veeten en eenige ervaring heeft gehad van het functionneeren van die democratische instellingen welke Indië thans ook wil invoeren; en 2e. de invoering in groote gebieden der wereld van die samenwerking of dat federalisme waartoe de volken op den duur moeten komen, als zij willen samenleven en hun economische moeilijkheden willen oplossen. Deze beide dingen worden door Br.-Indië, juist zooals door andere deelen van het Oosten, verworpen in den naam van „onafhankelijkheids" ideaal dat in onzen tijd voor geen enkel land feitelijk te verwezenlijken is, en dat, als het werkelijkheid werd, een slechte werkelijkheid zou zijn, immers een verwerping van het beginsel van deelgenootschap, dat ten grondslag behoort te liggen aan de broederschap der menschen.

Het *Bat. Nwsbl.* schrijft over „China" (28/5, 3de bl.), het *Soer. Hbl.* over „Jong-Italië" (31/5) en „De Vlootconferentie" (28/5, Villanus).

De suikermarkt.

Volgens experts zou de huidige slechte toestand van de suikermarkt in alle deelen der wereld in hoofdzaak slechts zijn toe te schrijven aan de verkooppolitiek van de landen Czechoslovakije, Polen en Duitschland Het *Soer. Hbl.* (31/5, 3de bl. „Soer. Weekoverzicht") vermeldt echter cijfers, waaruit duidelijk te zien is, dat de suikermarkt zich reeds jaren in een dalende richting beweegt, ten gevolge van een te snelle toename der productie, welke de consumptie eenvoudig niet kon opnemen. Trots het zeer lage prijsniveau is er ook nergens ter wereld eenige kooplust te bespeuren. De toestand op de verschillende suikermarkten en speciaal op *Java* is op het moment buitengewoon slecht.

Wij verwijzen naar het *Soer. Hbl.* (27/5, 3de bl. „De kwade suikerpieren", Etty Leal; „Een belangwekkende kwestie" voor het residentiegerecht; 28/5, 2de bl. „Fidji-ziekte op Java"; 30/5, „Algemeen commercieel overzicht", B.; 31/5, 3de bl. „Effecten").

Onze groot-cultures in den vreemde.

Het *Soer. Hbl.* (31/5, 3de bl. „Uit den Oosthoek") constateert met gepasten trots en groote voldoening, dat de geperfectionneerde wijze, waarop in Ned.-Indië — zoowel technisch als wetenschappelijk — de cultures worden gedreven, een wereldreputatie geniet. Alle koloniale mogendheden hebben, vooral in het laatste decennium, vooraanstaande mannen gezonden, om *onze* werkwijze, *onze* methoden in studie te nemen en in toepassing te brengen. Onze Proefstations hebben den naam van de bestgeoutilleerde, hun staven van de kundigste op wereldgrootcultuurgebied. Onze planters worden aangezocht in den vreemde de leiding te nemen over groote cultuurinstellingen en bekleeden er op eervolle wijze vooraanstaande posities; wij nemen op dit gebied onbetwist de eerste plaats in. Zoo vertoeven thans weer, als gevolg van het bezoek van den Belgischen kroonprins aan onze cultuurgebieden, twee Belgische landbouwingenieurs uit Luik en bestemd voor den Congo, voor eenige maanden in den Oosthoek. Een hunner, ir. Sladden, maakt een speciale studie van de koffiecultuur, waarvoor hij bezocht: het Proefstation te Malang, den zaadtuin van dat proefstation: „Soember Asin", de gouvernements-koffieonderneming „Bangelan", en het Besoekische Proefstation met proeftuinen.

Wij vestigen de aandacht op *De Loc.* (27 en 31/5, blz. 18 en 39 „Amerika en de Poenale Sanctie", Mr. E. H. von Baumhauer) en het *Bat. Nwsbl.* (30/5 en 3/6 „Het lustrum van de P. S.").

De Hollandsch-Inlandsche School.

De Loc. (31/5, „De H. I. S.") acht de in voorstellen omgezette stellingen der Holl.-Inl. Onderwijs-Commissie inzake de wijzigingen in de H. I. S. ronduit *verwerpelijk*. De commissie wil onder de leuze „uitbreiding en verdieping" de H. I. S. geheel wijzigen, pas na het 4de jaar het Hollandsch als voertaal bezigen, de H. I. S. vooral „uizonderingsschool" houden. In Ned.-Indië heeft men het merkwaardig en gelukkig verschijnsel, dat *alle* Inlandsche kringen voor hun kinderen onderwijs wenschen in het Nederlandsch. De H. I. S. voldeed daaraan. Neemt men maatregelen, welke, ook maar iets afdoen van het karakter der H. I. S., dan zal men — n. h. i. van *De Loc.* — zich over het maatschappelijk rendement terecht bezorgd makend, het geestelijk rendement verontachtzamen. Het is goed en noodig, dat het onderwijs in Indië zich beter gaat aansluiten bij de werkelijke behoeften der samenleving. Tot die behoeften behoort niet de cultureele façade-politiek van Oostersch-litteraire afdeelingen en Letterkundige Faculteiten. Maar tot die behoeften behoort goed en praktisch ambachtsonderwijs, eenvoudig en meergevorderd technisch en landbouwonderwijs, behoort ook het hooger onderwijs op dat gebied; tot die behoeften behooren alle vakopleidingen; doch allereerst: een *goede grondslag*. De kosten mogen niet als thans tot ver boven de draagkracht stijgen en het onderwijs moet aan redelijke wenschen voldoen. Tot die wenschen behoort — gelukkig — het *Hollandsch*-Inlandsch onderwijs. Beperking juist van dit onderwijs zou een principieele beleidsfout zijn. Hier gaan samen, op volkomen natuurlijke en ongedwongen wijze, het belang der volksontwikkeling èn het belang, dat die ontwikkeling zich welbewust het Nederlandsch tot middel kiest — de kennis van het Nederlandsch die, voor nu en later, toch altijd mede de poort is voor kennis van wetenschap en van cultuur. Een onderwijsstelsel, dat minder kost, wenscht ieder; een systeem, dat beter is aangepast aan de werkelijke behoeften der Indische samenleving eveneens; doch men rake niet aan dit kostbare goed, het Inlandsch lager onderwijs met het Nederlandsch als voertaal.

De Loc. vermeldt de onderwijskosten van het „Medisch Hooger Onderwijs" (26/5, blz. 3, Prof. Dr. C. D. de Langen) en het 15de jaarverslag van „De Indische Studiekas" (30/5, blz. 8), de *Java-Bode* wijst op de slechte resultaten van den Normaalleergang bij het „Examen onderwijzer(es) te Batavia (29/5).

De Hollander in de koloniën.

De heer *Zentgraaff* vervolgt in het *Soer. Hbl.* (3 t/m. 30/5) zijn „Vaderlandsche Kout". In een schets van aard en karakter van den Hollander in het Vaderland, vermeldt hij diens groote en vele deugden, maar wijdt ook aandacht aan zijn zwakheden en fouten. Wat die zwakheden betreft, noemt Z. zijn overdreven voorzichtigheid, gevolg van zijn paraten zin tot afweer en de kleine kansen die zijn land biedt. Ieder omgeeft zich met een laagje ijs, dat eerst „gebroken" moet zijn om de warmte en het leven daaronder te peilen. De horizon is niet wijd en daardoor de fantasie zeer begrensd. Maar de individualiteit is zeer sterk en niemand laat toe dat zijn portie vrijheid kleiner zou zijn dan die van zijn buurman. Grootste gelijkheid en medezeggenschap van allen over alles, zijn als een religie geworden, niemand mag de eerste zijn; jaloezie, afgunst en nijd laaien snel op. De erkenning van leiderschap valt zeer zwaar, allen dienen zooveel mogelijk van dezelfde maat te zijn. Groote nuchterheid en realiteitszin zijn een algemeen verschijnsel met sterk critische gaven. Men vangt elke nieuwe gedachte in het web der nuchterste intelligentie, grijpt haar vast, weegt haar, meet haar, weegt haar nog eens en nog eens. De Hollander heeft groote koelbloedigheid, die stamt uit algemeene nuchterheid; men loopt niet te koop met zijn gevoelens, er bestaat afkeer van sentimentsvertoon. Het onbekende wordt geringgeschat door gebrek aan fantasie, de iewat trage en zware geest moet zich eerst geleidelijk opwerken tot het nieuwe niveau, waarvan in de eerste etages bespotting en ridiculiseering van „het vreemde het gevolg zijn. Daardoor komt men tot een slecht begin en is de Hollander „a bad starter". Maar na mislukking blijft hij beschikken over al zijn gereserveerde energie en begint opnieuw; hij is niet gauw ter neer geslagen of ontmoedigd en op den duur wordt hij een betere werker dan de man met fantasie, die het er eerder bij laat zitten. En is de belangstelling of de emotie eenmaal opgewekt, dan is ze duurzaam van aard. Dan zitten gevoel en overtuiging zeer diep; de religieuse zin van den Hollander is zeer sterk.

Vervolgens gaat de schrijver na hoe dit alles werkte in den Hollander in de tropen in zijn koloniseerende taak. Vele der minder goede Hollandsche eigenschappen worden welhaast tot deugden wanneer zij zich in de koloniale verhoudingen laten

gelden. Deze arbeid zal eerst kunnen slagen indien bij het koloniseerende volk een groote mate van redelijkheid wordt aangetroffen, van neiging tot experimenteeren, van groot geduld en volharding. Het aanvoelen der verlangens van den zwakkere, en het erkennen daarvan, zou te zware eischen stellen aan een kolonisator die gaarne neigt tot snelle oplegging van zijn wil. Bovendien is bij dien kolonisator noodig eene sterke waardeering voor detailwerk. Althans in de eerste ontwikkelingsperiode van tropische volken moet de kolonisator voor alles zorgen: voor vroedvrouwen, voor bibliotheken, voor geldleeningen, voor goed padizaad, voor kunstmest, voor onderwijs, voor alles. Zeker moet er ook plaats zijn voor de groote gedachte, voor de belangrijke vraagstukken, maar het detailwerk is onmisbaar, en hiervoor dient veel te worden geëxperimenteerd. De groote vrijheidszin van den Hollander is een waarborg, dat hij ook de door hem bestuurde volken een zoo groot mogelijk kwantum vrijheid zal laten of geven. Bovendien heeft hij een hoog rechtsgevoel; zijn rechtspraak behoort tot de beste der wereld. Ook de Oosterling heeft vertrouwen in haar, zelfs al is hij een tegenstander van Westersch bestuur. In zijn methoden is weinig sentiment, doch groote redelijkheid; hij heeft ze losgemaakt van de personen die ze uitvoeren en toepassen, en verheven tot het niveau, waarop zijn beste overtuigingen leven. Aan die methoden kan hij peuteren en verbeteren, zonder dat hij wordt gehinderd door sterken persoonlijken invloed. Het wordt aldus een arbeid van voorzichtige perfectionneering, waaraan allen medewerken. De personen gaan, het stelsel blijft. En dit krijgt daardoor de groote continuïteit, welke in de onrustige sfeer waarin koloniale ontwikkeling toch wel altijd eenigszins zal leven, zoo onmisbaar is, en welke vooral den Oosterling zeer imponeert. Want het is dezen bekend, dat de „Kompenie", hoe teleurstellend ook het begin van eenigen arbeid voor haar mocht zijn, altijd nieuwe energie en nieuw materiaal vond om zich te zetten aan eene tweede of derde poging. Een zeer klein deel der bevolking weet dit uit kennis der geschiedenis, en voor de rest, de tientallen millioenen, is dit een axioma, dat in haar geest is geworteld. De democratische geest, welke in Holland heerscht, is van de allergrootste beteekenis in de koloniale verhouding, zoodra deze is ontgroeid aan de periode van het simpele bevel van den heerscher tot den overheerschte. Het is die geest, welke onder „regeeren" slechts verstaat: de grootst mogelijke medezeggenschap van vrijwel allen; dat men die „allen" niet beperkt naar kwaliteit, kan alleen ten voordeele zijn voor eene Oostersche gemeenschap die zich nog uit de sfeer der kwantiteit, tot die der kwaliteit moet opwerken.

Bepaalde eigenschappen van het Hollandsche volk zijn in het Vaderland, als gevolg van omgeving en omstandigheden, misvormd of namen het karakter van fouten aan. In de koloniale verhouding kunnen diezelfde eigenschappen, nu onder geheel andere omstandigheden, een zóó gunstigen invloed uitoefenen dat zij dit volk stempelen tot een kolonisator bij uitnemendheid. Zooals Holland inderdaad is. Geen volk ter wereld heeft zóó schitterend kolonisatiewerk verricht als het Hollandsche. Wij kunnen de vergelijking met ieder ander volk tarten; wij zouden ons, desgewenscht, kunnen onderwerpen aan het oordeel van ieder bevoegd college. Het is dit, waardoor onze koloniale positie zoo sterk is.

Aandacht verdienen: het *Bat. Nwsbl.* (31/5 „Alweer unificatie"; 30/5 „Compagnies oudheden"). *De Loc.* 31/5 blz. 24 „Vermindering criminaliteit"; 30/5 blz. 5 „De ramp op de Telemojo"; blz. 3, „In de lucht"), het *Soer. Hbl.* (26/5, „Vermogensbelasting"; 30 en 31/5 „20ste Decentralisatie-congres"; 31/5 „De benoemingen voor den Volksraad"; 28/5 „De Indische Radio-Omroep") en de Java-Bode (31/5 en 2/6 „Begrootingsopmerkingen"; 3/6 „Instelling provincie Sumatra").

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

In het vacantie-nummer van *Indonesia Moeda* wordt herinnerd aan den dag van 7 Mei, den dag waarop 70 jaar geleden de „Max Havelaar" het licht zag. De Max Havelaar was als een steen die in een vijver geworpen wordt, de invloed breidde zich in groote kringen uit. Schrijver schetst verder den strijd van Douwes Dekker tegen het cultuurstelsel en de mishandeling van den Javaan. Het boek zal in eere blijven bij de Indonesiërs en de naam Multatuli zal in de harten gegrift zijn als die van een vechter voor het volk.

Onder dit artikel zijn „Multatuliaansche Varia" opgenomen, citaten uit Multatuli's werken, toepasselijk op verschillende feiten en gebeurtenissen van dezen tijd.

De Oetoesan Sumatra van 22 April heeft het over den verminderden rijstbouw in Indië. Wist de bevolking vroeger niets van uit Siam, Rangoen en Saigon geïmporteerde rijst en bleef zij zelfs bij plaatselijke misoogsten nog gespaard voor rijstgebrek, thans moeten velen bij gebrek aan het volksvoedsel zich tevreden stellen met tweede gewassen. Anderen zien zich gedwongen naar de buitengewesten te emigreeren, aangezien zij in hun eigen streken geen stukje bouwgrond meer kunnen krijgen. De statistiek wijst op een steeds toenemenden invoer van buitenlandsche rijst. De erfpachtsgronden van de Westersche cultuurbedrijven breiden zich gestadig uit. Er is voor de bevolking dus alle reden om geen stuk grond onbebouwd te laten. Men bestede ook aandacht aan irrigatiewerken, waarvoor coöperatieve arbeid door de landbouwers zelf zeer gewenscht is. Gewaarschuwd wordt tegen een onderschatting van deze kwestie. (Het blad neemt de gelegenheid weer eens waar om op de Europeesche cultures af te geven en ziet over het hoofd 1e. de sterke toeneming der bevolking, 2e. het feit dat tienduizenden hectaren grond door de landbouwers zelven aan den rijstbouw zijn onttrokken voor de rubbercultuur enz. — Red.)

Aan de hand van een artikel van den heer C. M. Hamaker in het Pol. Econ. Weekblad over het misverstand van het blanke ras ten opzichte der kleurlingen, dat dikwijls aanleiding geeft tot allerlei rasgeschillen, zegt de *Pertja Selatan* van 15 April dat hieruit blijkt hoe hoogmoedigheid bij een overheerschend ras geen heil brengt voor een goede verstandhouding in een kolonie en dat een hard-tegen-hard-politiek binnenlandsche onlusten kan verwekken. Op grond hiervan stelt zelfs een Europeaan als de heer Hamaker een verzoeningspolitiek boven alle andere, die toch maar op superioriteitswaan berusten. Wanneer deze meening van den heer Hamaker door zijn rasgenooten in Indië werd gedeeld, zouden de Europeanen geen Vaderlandsche Club of dergelijke vereenigingen meer noodig hebben.

In het maandblad *Pasoendoen* van April richt iemand een open brief aan H.M. de Koningin, waarin eerbiedig, doch met nadruk wordt gezegd, met welke gevoelens de Indonesiërs tegenover het Nederlandsch bestuur — in ruimen zin genomen — in Indië staan. Vrees of oogendienarij en geen liefde drijven de bevolking tot gehoorzaamheid aan het Hollandsche gezag. Deelname aan de viéring van den koninklijken verjaardag, de bijdragen welke de prijaji's daarvoor beschikbaar stellen, het meezingen van het Wilhelmus, getuigen, oppervlakkig bezien, van eerbied en aanhankelijkheid aan de Vorstin, die als persoon de hoogstmogelijke achting van schrijver heeft. In werkelijkheid echter zijn die uitingen van het volk en de hoofden niets anders dan huichelarij. De moreele opvoeding van het volk, welke schrijver waardevoller acht dan een materieele belangenbehartiging, laat alles te wenschen over. Gewezen wordt nog op de hebzucht van de dienaren van het geld, de verscherping der verhoudingen tusschen de bevolkingsgroepen, enz., waarna eenige middelen aan de hand worden gedaan, waarmee naar schrijver's meening verbetering in die toestanden is te brengen. Voorop staat dat de Hollanders doordrongen moeten zijn van de plicht om de Indonesiërs te leiden naar welvaart en geluk.

Het blad *Darmokondo* van 21 April is het met de meening eens dat de uitbreiding van het aantal Holl-Inl. scholen niet moet worden bekeken van het standpunt van arbeidsmogelijkheden, doch van uit het principe, dat het H. I.-onderwijs den basis moet vormen van de kennisverhooging. De stopzetting van, de vermeerdering der H. I.-scholen acht schrijver een ten halve keeren omdat de resultaten nog niet zichtbaar zijn, getuige wel het feit, dat de overheid nog geen vast stelsel heeft. De herordening van het gansche Inl. onderwijs weegt, volgens schrijver, wellicht niet op tegen de nadeelen eener sluiting van de H. I.-scholen. Indien het juist is, dat de motieven tot de stopzetting der uitbreiding van het H. I.-onderwijs verband houden met bezwaren tegen de algemeene verspreiding van het Hollandsch, dan moeten alle H. I.-scholen dadelijk gesloten worden en moet men daarmede het onderwijs in het Hollandsch afschaffen. Daardoor zal de Regeering aan uitgaven kunnen bezuinigen en de reactie tevreden kunnen stellen.

Het blad *Persatoean* van 23 April houdt een uitvoerig verslag in van de besprekingen van dr. Kraemer en de Christen-Bataks te Pematang Siantar op 4 en 6 April, inzake de oprichting van een vereeniging van Christen-Indonesiërs en de oneenigheid tusschen de Christen-Bataks en de Rijnsche Zending. T. a. v. eerstgenoemd punt achtte dr. Kraemer zulk een vereeniging van Christen-Indonesiërs, door hen zelf georganiseerd en geleid, dus niet onder Europeesche leiding staande, wenschelijk. Spr. wijt de gespannen verhouding tusschen de Rijnsche Zending en de Christen-Bataks aan de koppigheid en het steeds op aanmerkingen uit zijn van de Bataks zelven. De heer Simandjoentak trad in debat en toonde breedvoerig aan, dat de schuld bij de Rijnsche Zending lag, wier handelingen in de practijk niet overeenstemden met hetgeen ze predikte.

De instelling van een „Centraal Kolonisatie-Comité" vermeldend, laat de *Sinar Deli* van 25 April zich waardeerend uit over den secretaris van bedoeld comité, dr. Burger, die met zijn veelvuldige reizen veel kennis omtrent land en volk heeft opgedaan. Als controleur van Bindjei heeft hij zich een waar behartiger van de belangen der bevolking getoond. Het blad wijst voorts op de beteekenis van een kolonisatie en de verschillende Kolonisatie-kampongs waaruit de ondernemingen hun arbeiders kunnen betrekken. Bij een uitbreiding van deze kampongs en betere organisatie van de kolonisatie zal tevens tegemoet worden gekomen aan het bezwaar van die ondernemers, die van de opheffing der poenale sanctie een tekort aan arbeidskrachten vreezen.

In *Sipatahoenan* van 1 Mei gaat een inzender in op Mr. Fruin's verklaringen op een vergadering der Vaderlandsche Club dat de V. C. geen blank front is tegenover de Inl. belangen enz. en zegt in zijn categorische bestrijding van de door den heer Fruin aangevoerde argumenten, dat het waarlijk prachtig zou wezen, indien de V. C. geen blank front was, doch dat de Indonesiërs hier tot dusverre niets van gemerkt hebben. Verder wil de heer Fruin van den Inlander een Nederlandsch staatsburger maken en ziet hij een groot gevaar in een vermindering van het aantal Volksraadszetels voor Europeanen, doch volgens schrijver willen de Inlanders *Indonesische* staatsburgers zijn en het „groote gevaar" voor de Europeanen is juist iets „goeds" voor de Inlanders. Wat betreft de bewering van een anderen spreker ter vergadering, dat „Indonesia" een „onbestaanbaar iets" is, wil schrijver slechts zijn overtuiging uitspreken dat, hoe men de Indonesische beweging ook wil tegengaan, het woord Indonesia niet van deze aarde zal verdwijnen.

In het vacantienummer van *Indonesia Moeda*, het orgaan van den alg. jeugdbond van denzelfden naam, is eén mededeeling opgenomen over doel en wezen van den jeugdbond, zulks naar aanleiding van vele klachten der leden over belemmering en moeilijkheden van de zijde der ouders, voogden, onderwijzers e.a., ondervonden.

Het fusielichaam Indonesia Moeda is gevormd uit de jeugdvereenigingen Jong-Java, Pemoeda Soematera, Pemoeda Indonesia en Jong-Celebes en is gehouden de werkzaamheden dezer in het lichaam opgeloste vereenigingen voort te zetten en te vervolmaken. Behalve dat de vereeniging de leden aanspoort tot zooveel mogelijk kennis vergaren, streeft zij er naar om vaderlandsliefde en saamhoorigheidsbesef bij hen aan te kweeken. Naast vaderlandsliefde wordt liefde voor eigen taal en cultuur opgewekt; naast het opwekken tot saamhoorigheid wordt er naar gestreefd om bij buitenlanders belangstelling te wekken voor land en volk van Indonesia.

Uit den aard der zaak blijft Indonesia Moeda een *jeugdvereeniging* en moet zij zich onthouden van practische politiek en politieke actie, welk verbod ook voor de leden persoonlijk geldt. Met betrekking tot de politiek bepaalt de vereeniging zich tot oriënteeren en voorbereiden, dit om de leden geschikt te maken voor hun toekomstige taak: het leiderschap, in den ruimsten zin des woords genomen.

Voor de intensiveering van haar taak worden de meisjesleden zooveel mogelijk in aparte meisjeskringen vereenigd ter behartiging van specifieke meisjesbelangen.

Wie het streven van I. M. tracht te verhinderen, geeft blijk van onkunde en bekrompenheid. Voor de Indonesische studeerenden, die na deze uiteenzetting nog langer vreezen voor aansluiting, beteekent dat plichtsverzuim.

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redactie van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's-Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië

Nr. 47 van 24 Mei: Dingen, die gebeurd zijn.... XIV. Het chèqueboekje, door B. — Kapok. Eenige bijzonderheden betreffende de cultuur, door H. V. A. van Heeteren (slot). — Verdwijnende asemlanen en wat er voor in de plaats komt. — Kieming van oliepalmzaden, door ir. A. Kortleve. — Het bewaren van rubber. — De wetenschap in den tropischen Landbouw. — Gevaar voor overproductie. — Het einde der rubberaanplantmanie. — Meeldauwbestrijding. De Björklund-verstuiver (Uit Gids voor West-Java). — Rubber en rijst op Borneo. — Sprekende cijfers. Sterke achteruitgang in de cultures.

Archief voor de Koffiecultuur in N.-I.

4de Jaarg. no. 1. Juni: De zwarte wortelschimmels van kofie, door W. Bally. — Cofeïne-, Asch- en Extractgehalte van robustakoffie, door dr. C. Knaus. — Verband tusschen den zuurgraad van den grond en het optreden van topsterfte, door dr. ir. H. A. R. Muller. — Polyembronie en Polyspermie bij koffie, door dr. M. Hille Ris Lambers. Al deze artikelen hebben een samenvatting in Engelsch.

Economisch-Statistische berichten

Uit nr. 756 van 25 Juni: De Surinaamsche Bank in 1929, door V(erryn) S(tuart).

Eigen Haard

van 28 Juni nr. 26: Vlechtindustrie op Borneo, door H. F. Tillema. Het artikel is rijk verlucht.

Handelsberichten

van 26 Juni nr. 1215: De handelsbeweging in Britsch Guyana in 1929 (er is een belangrijke achteruitgang).

De Indische Culturen (Teysmannia)

Nr. II en I Juni: Arundina L. door H. L. Wigman (een rietachtige orchidee). — Bekende en merkwaardige Indische planten in woord en beeld, door dr. Z. Kamerling. II. De Kokospalm. — Samenwerking in de bergcultures. — Diverse cultures in Jamaica, door Langdon Haldane-Robertson. (Uit Spice Mill.) — Stearienezuur in rubber en elders. — Oogsten van katoen. — Zoethout en drop (50 maal zoo zoet als suiker.)

De Indische Post

van 31 Mei nr. 22: Bezoek aan de vorstengraven van Arosbaja en Aer Mata (Madoera) door Rex.

De Indische Mercuur

Nr. 27 van 2 Juli: Over de cineolbepaling in kajoepoethi-olie, door A. Reclaire en D. B. Spoelstra. — De krullotenziekte op Trinidad, door Stahel.

De Indische Verlofganger

Uit nr. 477 van 27 Juni: Frederik 's Jacob, door S. Kalff (G. G. van 1881—1884).

Inter-Ocean

Juni-nummer: British Malaya and the Netherlands East Indies. Their Similarities and Divergencies, door H. J. Bridge-The Brown Monkeys of Bali, door R. Cardwall-Medan, door Irving. G. Smith-The Bow-Pipe, door Chas Hose.

Koloniaal Tijdschrift

Julinummer: nr. 4: In Memoriam L. C. Westenenk, door L. van Sandick. — In Memoriam J. L. Engel, door prof. D. G. Stibbe. — Regeling Overzee, door prof. mr. C. van Vollenhoven. — De schrijver besluit: „Hiermede zijn de overzeesche rechtsgemeenschappen met heur gebied overzien; is het regeerwerk dier gemeenschappen ontleed, en nagegaan in zijn trekken; en is de verantwoordingsplicht voor dit regeerwerk besproken. Wat nog rest is, het staatsrecht van het koninkrijk der Nederlanden (en staat) te teekenen, als onderscheiden van dat der vier staatshoofddeelen, en de plaats te onderzoeken van het staatsrecht overzee binnen dat staatrecht van den staat.

Papoesche problemen, door dr. E. J. Burger. — De zoutwatervischvijvers in het Regentschap Pati, door D. H. Burger. — Bestuursopleiding en adatrecht, door prof. mr. C. van Vollenhoven. — Nogmaals over de afschaffing van domein-verklaring, door A. G. Deelman. — Bemoeienis van de desa met bevloeiingswater, door dr. J. W. de Stoppelaar.

De Kracht

Orgaan van den Sumatra cultuurbond. Nr. 13 van 1 Juni. Bedreigde zekerheid (Over de poenale sanctie). — De tap, door ir. H. Gonggrijp (slot). De zondagsrust in de cultures. — De opvoeding der kinderen in Indië IV (slot), door J. M. Marsman (nadeelen en voordeelen der internaatsopvoeding).

Landbouw.

Nr. 10 van April: De virusziekten der planten, door prof. dr. H. M. Quanjer, dr. T. H. Thung, dr. D. L. Elze en dr. V. Likhité (slot). — Vierde berichtgeving omtrent de bevolkingsrubber, door A. Luytjes, ir. G. C. W. C. Tergast en A. Scheltema (met samenvattingen in Engelsch).

Landbouw en Veeteelt

Nr. 25 van 30 Mei: De teelt van asperges. — Meerjarige begonia's, door H. J. W. (slot). Indische voedermiddelen. IV, door dr. J. Merkens. — Concept standaard voor de postduif in N. I. door H. Broekhuis.

Mededeelingen van „De Handelsvereeniging te Medan"

Nr. 10 van 31 Mei: De Herkomst van onzen import.

Nederlandsch-Indië, Oud en Nieuw.

Afl. 3 van Juli: Bij den 60sten verjaardag van H. F. Tillema, door Johan Koning. (Deze krachtige persoonlijkheid is op 5 Juli zestig jaar geworden. Geen eerecomité heeft dezen weldoener doen huldigen. Zijn onbaatzuchtig, zegenrijk leven heeft duizenden hier en in Indië aan zich verplicht.) — Een inka- of zelfs pre-inka-ikat, door dr. P. Aug. Driessen. — Beredeneerde opgave der reisschetsen, gemaakt in Mei en Juni 1915, door H. Maclaine Pont. — (vervolg.)

Neerlandia.

Juli-nummer: De Ned. taal in de Ned. gebieden in Oost- en West-Indië. — Ned. Indië. — Goed nieuws uit Indië (belangrijke opbloei van de groep en stichting van tal van afdeelingen. — Surinaamsche schetsen. VII (beschrijving van Paramaribo met aardige ets en 2 foto's van oudhollandsche huizen).

Onze Vloot

van Juli: West-Indische reisbrieven III, door Kroese. — De expeditie van Hr. Ms. „Willebrord Snellius".

Politiek Economisch Weekblad

van 2 Juli nr. 40: Vliegen naar en van West-Indië (het belang van de regeling der grenskwestie met Engeland pleit voor vliegdienst *in* Suriname). — Naar aanleiding van het Rapport Simon. — Theorie en werkelijkheid. Eenige grepen uit de N. Rott. Courant. — De Gouverneur van Curaçao aan het woord. — Indische schimmen. VIII. Twee oud gedienden.

Tropisch Nederland

van 30 Juni nr. 5: Wajang Orang (helden- en geestendans) in Djocjacarta (Java), door prof. Ernst Vollbehr. — De zending en de beschaving in Indië, door prof dr. A. W. Nieuwenhuis. V. — Eenige legenden uit de Dajakstreek der Boven-Amandit, ond. Kandangan, afd. Hoeloe Soengai, res. Z. en O. afd. Borneo, door C. W. Schüller.

Treubia

Vol VII, Suppl. Mei 1930: Fauna Buruana; Aves, door H. C. Siebers.

ZENDINGS- EN MISSIEBLADEN.

Annalen van Onze Vrouw van Heilig Hart. Julinummer: Een vacantiereisje (langs N. Guinee's Zuid Kust. — „Marienheuvel" te Tomohon, door W. E. pater H. Peeters.

Berichte des Rheinischen Missionsgesellschaft. Julinummer: Die Batakkirche in Sumatra, door Pichler.

Kruistriomf. Julinummer: Feestelijke ontvangst der Rev. Mères uit Rome door H. B. S. Kweekschool en St. Paulus' weeshuis te Bandoeng.

Nederlandsch Zendingsblad. Julinummer: Ons nieuwe Jongens-internaat (in Deli), door E. J. v. d. Berg. — Na 40 jaren: dr. Alb. Kruyt en J. H. Hiebink Rooker. Na 25 jaren (de ambachtschool te Kakas, Minnahassa). — Oud-Bantèn door A. K. de Groot. — Het Tehuis voor Britsch-Indische Kinderen te Alkmaar (a. d. Commewyne), door P. M. Legêne.

„Petrus Donders", Julinummer: Tokosi. VIII. — Oom Jacobus en Tante Helena Nok, door A. Nederveen.

Ons Suriname. Juni/Julinummer: Jaarverslag over de zending in Suriname 1929.

Suriname

„De West" van 16 Mei schrijft:

„De Pan American Airways heeft thans hare tarieven bepaald voor vervoer van passagiers van Paramaribo naar Nickerie, en van Nickerie naar Georgetown. Het tarief is nog wat hoog, zoodat vooreerst wel dit verkeer tot spoedgevallen zal beperkt blijven. Het tarief bedraagt van: Paramaribo naar Nickerie 29 dollars, Nickerie naar Demerary 27 dollars. In omgekeerde richting gelden dezelfde prijzen. Men weet, dat de reis Paramaribo—Georgetown 45 dollars kost. De afstand van Paramaribo naar Nickerie is 110 mijl, en van Nickerie naar Georgetown 100 mijl".

Men zal in Suriname dankbaar zijn voor het openstellen van deze gelegenheid tot snelvervoer. Voor de Pan American zal daar geen winst op zitten.

Vreedzame penetratie?

***

In hetzelfde nummer vinden wij een „staat van dienst" van den zwarten bokser Joe Ralph, over wiens bezoek aan zijn geboorteland Suriname wij in een vorig nummer schreven. De staat van dienst, waaruit blijkt, dat Joe Ralph als bokser, in Europa een goeden naam heeft, is ontleend aan de Gazette van Antwerpen. Een lange reeks successen.

***

Onder het hoofd: *„De omzetting van het Militair Hospitaal"*, lezen wij in *„De West"* van 20 Mei:

„De Commissie, die bij Resolutie van 18 Januari j.l. werd ingesteld, met opdracht een volledig plan uit te werken voor de omzetting van het Militair Hospitaal in een Burgerziekenhuis, heeft — met werkelijk bekwamen spoed — 6 Mei j.l. haar rapport aangeboden aan den Gouverneur. Het rapport moet een lijvig, knap stuk werk zijn.

Twee exemplaren daarvan zijn door den Gouverneur overgelegd aan de Koloniale Staten, met verzoek zoo spoedig mogelijk te mogen vernemen of zij zich vereenigen met de voorstellen der Commissie, met name met het op bldz. 54 voorkomend advies omtrent „de noodige maatregelen te nemen tot omzetting van het Militair Hospitaal in een Burgerziekenhuis."

De Commissie bestaat uit de heeren L. E. Prey, lid en voorzitter, E. Snellen, lid en secretaris, dr. J. A. P. Hille Ris Lambers, Dr. H. P. J. Lampe en Dr. E. R. de Vries, leden.

In verband met bovenstaand schrijven van den Gouverneur heeft de heer Snellen de volgende motie ingediend bij de Koloniale Staten:

„De Koloniale Staten, kennis genomen hebbende „van den inhoud van het rapport, op 6 Mei j.l., „uitgebracht aan Z.E. den Gouverneur van Suri„name door de commissie, ingesteld bij resolutie „van 18 Januari 1930 No. 307, gehoord de gehou„den besprekingen over de wenschelijkheid de „geheele medische verzorging van Suriname in han„den te leggen van den Burgerlijken Geneeskundi„gen Dienst, besluit den Gouverneur als hun mee„ning te kennen te geven, dat het aanbeveling ver„dient onverwijld maatregelen te nemen tot om„zetting van het Militair Hospitaal in een Burger„ziekenhuis en gaat over tot de orde van den dag".

Wij vestigen er de aandacht op, dat men hier te

doen heeft met een oud vraagstuk, dat reeds meermalen aan de orde is geweest.

De heer C. Bonne schreef er over in *„De West-Indische Gids"* van October 1923, de heer P. Cool in het April-nummer 1924 van hetzelfde tijdschrift en Prof. P. C. Flu in zijn in 1928 verschenen *„Verslag van een studiereis naar Suriname, Sept. 1927—Dec. 1927."*

Of nu het laatste woord is gezegd?

***

„De West" van 27 Mei schrijft:

„Eenigen tijd geleden heeft de Kamer van Koophandel hier ter stede zich gewend tot de directie der Cur. Petroleum Industrie Mij. met het verzoek om, indien er weer woningen voor personeel gebouwd moesten worden, daarvoor gebruik te willen maken van Surinaamsch hout, eventueel den bouw in Suriname te doen aanbesteden.

De Kamer heeft daarop twee modellen van woningen gekregen, welke gewijzigd mochten worden om tot een aanbieding te komen.

Zij heeft zich daarop tot Z.E. den Gouverneur gewend, met het verzoek de hulp te mogen erlangen van het departement van Openbare Werken, welks directeur den heer van Wouw beschikbaar stelde. Gisterenmorgen had een vergadering plaats van de belanghebbende zaagmolendirecteuren met dien ingenieur en den voorzitter der Kamer van Koophandel om tot een goed plan te komen voor een passende houten woning.

De Gouverneur schijnt bereid te zijn den heer van Wouw naar Curaçao te zenden om daar in 's lands belang het aanbod dier woningen toe te lichten en naar de omstandigheden ter plaatse het noodig zullen maken, te wijzigen.

Op deze wijze hoopt men tot zaken doen op Curaçao te komen."

***

De Nieuwe Stem van 28 Mei schrijft:

De raming der middelen is gesteld op rond f 4.744.000. Tot ulto April l.l. moest de opbrengst in totaal f 1.581.000 zijn. Daarvan is ontvangen f 1.312.000.

In gelijk tijdvak in 1929 kwam binnen f 1.255.000.

Wij zijn dus f 269.000 beneden de raming.

Van de raming ad f 650.000 (eerste 4 maanden 1930 telkens) aan invoerrechten werd f 590.000 ontvangen, d.i. f 60.000 minder.

Aan inkomstenbelasting is van de f 183.000 een bedrag van f 118.000 geïnd, dus f 65.000 te weinig.

Huurwaarde gaf f 22.000 van de f 36.000 en zegelrechten f 27.000 van de f 32.000.

De belasting op goud bracht op f 2600 van de f 4300 en retributie op balata f 889 van de f 5000.

Niet eens bauxiet bracht de raming van f 10.666 op; opbrengst f 10.635.

***

Op 25 Juni is uitspraak gedaan in het proces inzake het doen zinken van de Ella Eff voor de kust van Suriname. Na een vergadering van 3 uur verklaarde de jury beide beklaagden, kapitein Madsen en den reeder Eff, schuldig, waarna de rechter kapitein Madsen veroordeelde tot 5 jaar en den reeder Eff tot 4 jaar opsluiting in een verbeteringshuis.



Curaçao

De bovenwindsche eilanden.

Men schrijft ons uit St. Martin:

Hier is het bericht ontvangen, dat er een nieuwe gezaghebber is benoemd voor deze eilanden. Het nieuws verraste ons allen, want wij meenden, dat de Gouverneur pas na zijn bezoek alhier tot veranderingen zou overgaan, terwijl het plan reeds vasten vorm had aangenomen, Z.E. te verzoeken den heer Lampe te handhaven als gezaghebber.

Algemeen wordt zijn heengaan betreurd. De heer Lampe heeft tijdens zijn driejarig bestuur het gezag weten hoog te houden, niet alleen tegenover de Bovenwinders zelf, maar ook tegenover onze Engelsche, Fransche en Amerikaansche naburen.

Dank zij zijn groote belangstelling in en zijn grondige kennis van deze eilanden en hun bewoners heeft hij reeds in menig opzicht de grondslagen kunnen leggen voor den opbouw van deze verwaarloosde stukjes land.

Vooral St. Eustatius, waarvan de bevolking zoo goed als geheel is teruggekeerd, belooft veel. Van de stormgelden in 1928 zijn 36 nieuwe, practische „orkaanhuisjes" gebouwd, oude opgeknapt, yams en zaden uitgedeeld om geplant te worden in plaats van den verwoesten oogst. Het vervallen uiterlijk van den „Golden Roch" der 18e eeuw begint belangrijk te verbeteren en overal is thans de „luie" Statiaan op zijn veldje aan het werk.

Op het domeingoed Godett is een proeftuin aangelegd van ananassen en cocos-boomen. Wel een aanwinst voor Statius, dat tot nu toe zwoer bij yams, potatoes, katoen en suikerriet. Vooral als het plan van den heer Lampe doorgaat en een machine wordt aangeschaft voor het conserveeren van ananassen en sweet potatoes. Een dergelijk bedrijf zal veel werk onder de menschen, vooral onder de vrouwen en meisjes brengen en de aanplant kan belangrijk vermeerderd worden.

De cocosboomen van het soort, dat reeds met het vierde jaar draagt, staan er prachtig voor. Hij, die indertijd in de Curaçaosche pers spottend over deze aanplant schreef, weet zeker niet van hoe groot belang de klapperboom voor den Javaan is, hoe loonend de uitvoer van copra, hoe vezels, bast, bladeren de grondslagen kunnen leggen van een huisindustrie.

Ook een hoenderfokkerij met broedmachine werkt er schitterend. Met drie raskippen begonnen telt men nu reeds, na nog geen jaar, 150 exemplaren.

Van huisindustrie gesproken, ook het hoedenvlechten zou weer kunnen worden aangemoedigd. Indertijd werd hiervan afgezien, daar alle markten bezet waren door Curaçao, doch nu dit zich zoo goed als geheel heeft teruggetrokken, hebben deze eilanden weer een kans.

Op St. Martin is de toestand minder gunstig, daar hier de emigratie de meeste krachten heeft weggevoerd, welke nog niet zijn teruggekeerd. De handel ligt zoo goed als geheel stil, daar de achtergeblevenen, eieren, kippen, houtskool, geiten, schapen, naar hun familieleden op Curaçao zenden en als betaling daarvoor kruidenierswaren en manufacturen terugontvangen.

Groote droogte doet meer dan ooit de behoefte gevoelen aan een doeltreffende irrigatie, plannen waartoe reeds door den Gezaghebber zijn voorgesteld en in den Kolonialen Raad besproken. Bij een flinke irrigatie kan de boter- en zoo mogelijk een kaasbereiding, op grootere schaal worden gedreven en overgegaan worden tot het steriliseeren van melk.

Op Saba is de toestand nooit dermate verworden, dat een geheele inzinking te vreezen was, alleen de tuinbouw behoeft hier thans aanmoediging.

Overal heeft de energie van den heer Lampe, die, in tegenstelling met zijn voorganger, nooit getwijfeld heeft aan de toekomst dezer eilanden, de sluimerende krachten weten te wekken.

Waarbij komt, dat de campagne in 't Moederland op touw gezet door de Commissie tot Hulp voor de Bovenwindsche Eilanden, weer nieuwen moed heeft geschonken aan hen, die dreigden in te zinken en hun 't bewustzijn heeft gegeven, toch niet door Nederland vergeten te zijn. Moge de Commissie ook in de toekomst haar sympathieke taak voortzetten!

Om den top te bereiken, moet men doordringen tot den bodem der dingen. (De Zakenwereld).



Uit den Verren Vreemde

Syrië, een zelfstandige republiek.

De heer Henri Ponsot, hooge commissaris van Frankrijk in het Volkenbondsmandaat-gebied Syrië, is persoonlijk voor de mandaat-commissie te Genève een uiteenzetting komen geven van de verhoudingen, welke de door Frankrijk ten opzichte van Syrië gevoerde politiek beheerschen. Hetgeen hij ten gehoore heeft gebracht, lijkt ons bijzonder interessant.

Toen bekend werd dat Frankrijk aan Syrië een constitutie heeft geschonken, waarmede de vooruitstrevende Syriërs zich echter niet ingenomen en zeker niet voldaan toonden, niettegenstaande Syrië tot een republiek verklaard wordt met zóó verstrekkende zelfstandigheid als aan een Volkenbondsmandaatgebied verleend kan worden, toen bleef er een niet gemakkelijk te begrijpen tegenstrijdigheid bestaan, tusschen het gul gebodene en verleende eenerzijds en het ontevredene, nurksche anderzijds. De verklaring van den heer Ponsot heeft hierover klaarheid gebracht.

Hij wees erop, dat de moeilijkheid, die Frankrijk ondervindt, om Syrië en den Libanon geleidelijk tot volkomen zelfstandigheid op te voeden, grootendeels juist ligt in het feit, dat de bevolking dezer mandaatgebieden reeds een groote ontwikkeling heeft medegemaakt, zeer intelligent is en een zeer verfijnden politieken geest bezit. Ook door de opvoeding, die het Syrische volk ontvangen heeft, heerscht in dat land een zeer gevoelige atmosfeer, waardoor botsingen van meening met de autoriteiten uit den staat-mandataris gemakkelijker zich voordoen dan in andere mandaatgebieden. De Fransche regeering hoopt echter tot een zoo precies mogelijke overeenstemming met de verschillende elementen van het Syrische volk te komen, om aldus het politieke regiem te verleenen, dat zoowel aan hun verlangens beantwoordt als ook met den tegenwoordigen toestand vereenigbaar is.

De moeilijkheden ten aanzien van de grondwet voor Syrië konden echter niet worden uit den weg geruimd. De Fransche regeering moest haar eisch instandhouden, dat in de grondwet uitdrukkelijk zou worden bepaald, dat geen bepaling der grondwet in strijd is of kan zijn met de verplichtingen, die Frankrijk tegenover den Volkenbond heeft op zich genomen door het mandaat over Syrië te aanvaarden. De Syriërs, die het mandaat niet erkennen willen en daarvan dus geenerlei melding in de grondwet wilden gemaakt zien, hebben echter tot driemaal toe, in Augustus 1929, in October 1929 en ook weder in April 1930, geweigerd dezen Franschen eisch in te willigen. Onder deze omstandigheden bleef aan Frankrijk, dat getrouw zijn verplichtingen als staatsmandataris wil vervullen, niets anders over dan enkel en alleen artikel 1 van het mandaat toe te passen en zelfstandig het statuut af te kondigen, waardoor weliswaar op den weg naar volkomen zelfstandigheid van Syrië een stap achteruit wordt gedaan, doch de mogelijkheden voor verdere ontwikkeling in de richting van de onafhankelijkheid worden opengelaten. De Syriërs hebben het aan zichzelf te wijten, dat zij, door alle verzoeningspogingen der Fransche regeering met betrekking tot het leggen van een zeker verband tusschen hun grondwet en het mandaat onverzettelijk van de hand te wijzen, thans door het nieuwe statuut bij den Libanon ten achter zijn gekomen, waar reeds sinds vier jaren de grondwet van kracht is en daardoor aan dit land een politiek leven is verzekerd, dat zeker waard is nagevolgd te worden.

De onafhankelijkheid van Egypte.

De geschiedenis van het ministerie Nahas Pasja, dat een vijftal maanden aan het bewind is geweest, heeft enkele trekken gemeen met het bovenvermelde over Syrië. Ook in Egypte immers de wil van de Westersche voogdij-mogendheid om mede te werken ten einde het land een zeer belangrijke schrede voorwaarts te brengen in de richting van

onafhankelijkheid, en ook daar de extremistische nationalisten, die niet bereid zijn gevonden om dit streven in samenwerking tot een goed einde te brengen.

Maar in tal van opzichten zijn er overigens verschillen in den toestand en in de verhoudingen.

Egypte is een koninkrijk, volgens de grondwet behandelen een senaat en een volksvertegenwoordiging de wetsontwerpen door een verantwoordelijk ministerie ingediend. 't Is geen mandaat-gebied van den Volkenbond. Vroeger staand onder de Turksche vlag, heeft 't zich in den grooten oorlog zelfstandig gemaakt. Groot-Brittanje oefende echter een zekere voogdij uit, en erkende in 1922 de onafhankelijkheid van het koninkrijk, met voorbehoud op een viertal punten. Deze betreffen: 1e. de veiligheid van het Suez-kanaal; 2e. de bescherming van vreemden en van minderheden, voor een en ander ligt er een Britsch garnizoen; verder 3e. de capitulaties, waardoor een internationale rechtbank over vreemdelingen recht spreekt; en 4e. de overhand in Soedan, het gebied van de Boven-Nijl, dat onder gemeenschappelijk bestuur staat.

Een hooge Britsche commissaris staat de Egyptische regeering ter zijde.

De extremisten in Egypte vormen de Wafd-partij. Deze heeft zich eenige malen zoo aanmatigend laten gelden, dat koning Foead, die wél vooruitstrevend en democratisch is, het toch noodig gevonden heeft het parlement uit te schakelen en er tijdelijk zonder te regeeren. Zoo was 't toen de dictator Mahmoed Pasja eerste minister was en van het Britsche Labour-ministerie het aanbod kreeg om over wijziging van de bestaande overeenkomst te onderhandelen. Koning Foead en Mahmoed gingen naar Londen, waar de minister van Buitenlandsche zaken, Arthur Henderson, een ontwerp had gereed gemaakt, dat verder ging dan de extremisten zelfs wel hadden durven verwachten. De Britsche troepen zouden zich terugtrekken tot in een paar garnizoenen ten oosten van het Suez-kanaal, de verantwoordelijkheid ten opzichte van de buitenlanders en de minderheden zou op de Egyptische regeering over gaan, Engeland zou afzien van de capitulaties en dit zelfde bepleiten bij de andere mogendheden, welke in deze kwestie betrokken zijn, in Soedan zou Engeland de leiding houden, maar Egypte zou er veel meer medezeggenschap krijgen.

Henderson stelde echter als eisch, dat over dit ontwerp zou worden beslist door een regelmatig gevormd Egyptisch parlement, dat door uit te schrijven algemeene verkiezingen zou zijn aangewezen. Mahmoed aanvaardde deze voorwaarde, hoewel hij wist dat zij zijn val als minister beteekende.

De algemeene verkiezingen gaven een overstelpende meerderheid aan de Wafd (187 van de 214 zetels). De actie was voor en door de Wafd veelal op minder mooie wijze gevoerd, maar in elk geval was de meerderheid verpletterend. Aan den leider Nahas Pasja werd opdracht gegeven een ministerie samen te stellen, hij koos daarin uitsluitend Wafdisten.

Het homogeen Wafd-ministerie kon en mocht zich niet tevreden stellen met een overeenkomst waaraan de naam van den dictator Mahmoed verbonden was. Het knoopte onderhandelingen met Henderson aan om tot een ontwerp te komen, dat nog meer aan Egypte zou schenken. Nahas kwam, met een delegatie van 23 hoofden, o.w. 3 ministers, naar Londen. Henderson begreep de positie der Egyptische regeering, hij gaf op enkele punten nog wat toe, maar Nahas en de zijnen stelden zulke eischen, dat deze niet ingewilligd konden worden. Soedan vooral was 't struikelblok, Egypte wilde daar zoodanige macht, dat de positie der daar gevestigde Britten zeer spoedig een onmogelijke zou worden en dat de belangen der inheemschen er niet beschermd zouden zijn. Na een lang verblijf in Londen keerde de Egypt. delegatie naar Kaïro terug, zonder iets bereikt te hebben. Alles blijft dus nu bij het oude.

Bij thuiskomst werden Nahas en zijn medegedeelegeerden met geestdrift begroet. De Wafd keurde de „flinke" houding te Londen goed.

Nahas had echter behoefte aan iets meer positiefs dan een mislukte conferentie. Hij kwam met een ontwerp tot bescherming van de grondwet. Daden als die van Mahmoed, tot buiten-werking-stellen van het parlement werden strafbaar gesteld. Door die wet zou de Wafd-partij zich alle macht voor de toekomst verzekeren. Koning Foead wilde in deze niet medegaan. Dit leidde tot een conflict. Nahas bood het ontslag van het ministerie aan. Dit werd aangenomen. Ismael Sidhy Pasja heeft een neutraal ministerie samengesteld. De Wafd heeft zich daar dadelijk zoo vijandig tegenover gesteld, dat de koning het parlement voor een maand heeft verdaagd. Aldus is dadelijk gebeurd, ten gevolge van het wetsontwerp, juist datgeen wat dit wetsontwerp voor goed en voor altijd wilde voorkomen.

Intusschen trekken Nahas en andere vooraanstaande Wafdfiguren van stad tot stad om verzet te prediken tegen hetgeen zij een nieuw dictatorschap noemen. Relletjes met bloedige botsingen zijn reeds voorgekomen. De regeering heeft aangekondigd gematigd, maar waar noodig krachtig te willen optreden. Den 21sten Juli zal de maand verstreken zijn der verdaging van het parlement. Vóór dien zal de regeering haar positie tegenover de drijvende, dringende, ophitsende Wafdpartij moeten vast stellen. Is zij niet voornemens te capituleeren, dan zal zij de maatregelen moeten treffen om die partij in bedwang te houden.

Ingezonden

Voor Pa van der Steur.

In dank ontvangen tot en met 4 Juli ƒ 3628,04.

Jammer dat wij de specificatie van dit bedrag — vanwege de groote plaatsruimte — moeten beperken tot het Kol. Weekblad van 10 Juli. De hoofdvertegenwoordiger in Indië van „Oost en West" is uitgenoodigd om op Pa's verjaardag hem namens zijn Hollandsche vrienden een bon van ƒ 3250,— te overhandigen. En toch hapert er nog iets. De kleine bedragen komen nog veel te weinig binnen, denkt toch vooral niet dat Uw vijf en zestig cent de moeite niet waard is, dit is absoluut onjuist. Laat ieder van de duizenden Indisch-gasten — die er iets voor voelt natuurlijk — meedoen, dan komen wij flink voor den dag en laat ook niemand op een circulaire van ons wachten, want jammer genoeg weten wij Uw adres niet.

HET COMITÉ.
Postgironummer 14574.

Vorige opgave ƒ 2411.69.

Den Haag: mej. P. W. ƒ 1.95; A. V. ƒ 0.65; G. J. P. C. ƒ 10.—; J. C. de R. ƒ 0.65; J. M. B. ƒ 3.25; Aug. V. & Co. ƒ 6.50; M. J. B. ƒ 6.50; dr. H. J. v. N ƒ 6.50; J. A. A. Q. ƒ 2.50; A. H. ƒ 2.50; D. B. ƒ 2.50. K. J. K. ƒ 4.—; dames M. en C. R. ƒ 1.30; N. H. v. d. L. ƒ 1.30; ver. I. V. ƒ 1.65; N.V. Kali Bakar ƒ 10.—; N.V. Kali Kempit ƒ 10.—; mr. dr. J. B. P ƒ 2.50; P. O. de V. ƒ 6.50; mej. D. H. ƒ 10.—; wed. C. J. v. S. de G. ƒ 0.65; W. J. S. ƒ 1.80; F. W. S. ƒ 0.65; A. W. ƒ 1.—; Beniso ƒ 50.—; prof. D. G. S. ƒ 2.50; E. D. K. Hzn. ƒ 2.—; mr. E. F. M. ƒ 2.50; jhr. H. W. S. v. 's G. ƒ 1.30; W. bsse v. L. ƒ 2.50; mevr. S.—v. A. ƒ 2.50; mevr. A. W. K.—D. e. a. ƒ 20.—; R. J. R. v. O. ƒ 1.—; F. M. B. ƒ 0.65; L. W. v. d. Z. ƒ 2.50; mej. A. J. V. ƒ 5.—; K. H. J. C. L. ƒ 1.—; wed. Th. S.—v. L. ƒ 2.50; J. G. P. ƒ 6.50; A. C. W. V. ƒ 2.50; L. K. ƒ 0.65; jhr. mr. N. R. H. S. ƒ 10.—; H. K. M. ƒ 1.30; A. M. D. ƒ 5.—; A. A. de J. ƒ 1.95; R. H. W. ƒ 2.—; J. B. ƒ 2.50; P. de R. d. l. F. ƒ 5.—; G. J. S. ƒ 2.50; A. K. ƒ 0.65; gen. C. H. v. R. ƒ 6.50; G. A. N. S. d. H. ƒ 1.30; dr. O. ƒ 1.50; kol. R. A. S. ƒ 4.—; H. M. ƒ 1.30; W. Chr. Th. ƒ 6.50; mr A. N. N. ƒ 0.65; N. I. S. Mij. ƒ 50.—; L. J. van D. ƒ 2.50; Em. v. G. ƒ 0.65; M. J. M.—A. ƒ 6.50; C. K.—D. ƒ 0.65; G. A. M. M. ƒ 1.—; wed. K. ƒ 6.50; A. E. v. H.—H. ƒ 0.65; W. L. ƒ 5.—; wed. J. T.—v. Z. ƒ 0.65; V. H. H. ƒ 2.50; K. A. O. ƒ 1.30; P. A. T. ƒ 1.50; A. W. V. ƒ 6.35; pers dr. H. Piersonshove ƒ 6.85; wed. M. P. V.—W. ƒ 1.—; gezin K. B. ƒ 1.95; M. A. J. IJ. de S. ƒ 0.70; E. J. K. ƒ 3.—; A. T. W ƒ 6.50; ir. mr. T. A. J. v. R. ƒ 2.60; C. J. F. ƒ 3.—; J. H. R. ƒ 2.—; dr. F. S. v. H. T. ƒ 3.—; F. L. K. S. v. S.—G. ƒ 1.50; E. M. L. S. ƒ 0.65; mevr H. P. de J.—B. ƒ 2.50; Frangkil ƒ 25.—; J. S. C. K. ƒ 10.—; fam. G. H. de W.—S. ƒ 6.50; E. H. v. B. enz. ƒ 5.—; fam. H. M: en K. ƒ 3.25; mevr Kr. ƒ 3.—; O. B. Mij. ƒ 10.—; ir. A. W. ƒ 2.50; G. L. ƒ 2.50; I. O. v. Gr. ƒ 1.—; mevr. R. v. O. ƒ 1.—; ir. Jh. J. C. v. R. V. ƒ 200.—; St. ƒ 2.50; G. F. ƒ 1.30; dames M. en de V. ƒ 1.30; M. M. ƒ 3.25; mevr. L. ƒ 1.—; H. C. A. B—H. ƒ 3.—; H. J. A. R v. O. ƒ 2.50; J. d. V. ƒ 0.65, fam. F. ƒ 1.30; 8 getrouwen van de Centsvereeniging ƒ 5.20.

Amsterdam: A. C. K. ƒ 2.50; J. v. H. ƒ 0.65; C. L. v. K. ƒ 6.50; N. I. Landl. M. I. ƒ 50.—; H. D. J. B. ƒ 25.—; mej. M. J. J. v. d. W. ƒ 2—; J. R. S. ƒ 2.50; H. v. T. ƒ 10.— G. W. en Co. ƒ 25.—; Rud du M. ƒ 100.—; A. M. ƒ 1.50, J. A. v. A. ƒ 1.95; A. H. K. d. Z. ƒ 0.65; W. C. B. ƒ 6.50.

Rotterdam: J. O. ƒ 1.—; mej. mr. A. M. S. ƒ 25.—.

Utrecht: H. S. ƒ 2.60; A. F. S. ƒ 0.65; H. 't H. ƒ 1.—; J. H. G. W. ƒ 3.25; mevr. L. D. ƒ 1.35.

Haarlem: mr. W. C. v. B. J. ƒ 2.50; A. J. T. D. ƒ 5.—; C. G. D. ƒ 1.30; J. v. A. ƒ 0.65; Fam. D. A. v. R. ƒ 4.40; J. V. en kennissen ƒ 5.25; N. Th. ƒ 1.—.

Leiden: Jhr. mr. W. J. M. v. E. ƒ 10.—.

Wassenaar: J. N. T. Sr. ƒ 5.—; H. B. ƒ 2.50; E. V. v. d. S. ƒ 1.—; W. M. P. ƒ 3.25.

Rijswijk: mevr. J. H. P. ƒ 10.—; P. S. ƒ 5.—; J. G. ƒ 1.—.

Voorburg: P. M. L. de B. P. ƒ 10.—; wed. mr. J. W. B. N. ƒ 1.—; L. J. R. ƒ 1.—; V. L. S. ƒ 5.—.

Hilversum: P. H. G. ƒ 3.25; W. P. B. ƒ 5.—; J. de B. ƒ 0.65; A. H. R. ƒ 0.65; J. G. R. M. ƒ 2.50; H. ƒ 1.—.

Bussum: J. A. v. d. L. ƒ 10.—; M. M. R.—v. d. K. ƒ 2.60; F. C. H. ƒ 6.50.

De Bilt: R. E. F. ƒ 0.65.

Bilthoven: H. C. van B. ƒ 6.50; G. J. F. B. ƒ 1.—.

Nijmegen: Mr. M. C. O. ƒ 5.—; mevr. C. V.—W. ƒ 5.—; dr. E. A. K. ƒ 6.50.

Scheveningen: P. H. Th. ƒ 2.50; F. D. K. ƒ 1.30.

Apeldoorn: dames de B. K. ƒ 10.—; ir. D. B. ƒ 2.—.

Delft, prof. D. ƒ 1.30; Lochem, G. T. M. L. ƒ 5.—; Borculo, M. v. W. ƒ 2.—; Velsen, mej. A. v. E. ƒ 15.60; Breda, C. H. ƒ 0.65; Twello, P. H. J. de J. ƒ 1.—; Wezep, Mr. J. P. gr. v. L. S. ƒ 25.—; Soestdijk. W. F. B. ƒ 2.50; Wageningen, J. M. ƒ 0.65; Oegstgeest, mr. P. Ch. G. ƒ 2.50; Heemstede, D. H. e. a. ƒ 2.50; Doorwerth, M. P. S.—B. ƒ 2.50; Ermelo, ir. C. A. v. L. ƒ 2.60; Renkum, mr. J. A. K.—N. ƒ 1.95; Boven-Hardinxveld, S. C. H. ƒ 1.30; Veendam, mej. R. H. ƒ 1.30; Vlissingen, ds. H. A. W. ƒ 2.—; Princenhage, L. A. T. H. ƒ10.—; Soest, J. D. F. W. ƒ0.65; Assen, H. H. ƒ 5.—; Heemstede, D. J. v. L. ƒ 0.65; Rijsenburg, Gen. Ed. D. d. J. ƒ 6.50; Arnhem, J. H. v. L. ƒ 6.50; Heusden, W. C. F. ƒ 1.30; Oostburg, ƒ 2.50; Vught, A. W. S. ƒ1.30; Montreux, M. A. de R. ƒ5.—; Madrid, W. D. A. Bar. v. A. ƒ 25.—.

Verbetering. Vorig nummer staat: Genève, Kol. C. v. L. ƒ 6.50; moet zijn ƒ **650.—**.

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling Rotterdam.

In het komende seizoen zullen de volgende lezingen alsmede twee filmvertooningen plaats hebben (eventueele veranderingen natuurlijk voorbehouden) en wel in samenwerking met de vereenigingen: het Algemeen Nederlandsch Verbond, Onze Vloot, Aardrijkskundig Genootschap, Nederlandsch Fabrikaat en Mij. voor Handel en Nijverheid:

Maandag	27 October 1930:	De Hindoe Javaansche beschaving, door den Heer Th. van Erp.
„	3 November:	De vestiging van het Ned. Gezag in O. Indië door Prof. J. W. Kernkamp.
„	10 „	De Koloniale Politiek van Nederland in de 19e eeuw, door Prof. Snellen.
„	17 „	Ned. Indië in de Nederl. Letterkunde, door Henri Borel.
„	1 December:	Nederl. Indië in de Schilderkunst, door Prof. Dr. W. Vogelsang.
Woensdag	14 Januari 1931:	Filmavond.
„	21 „	Volksontwikkeling en Onderwijs, door ir. L. J. M. Feber.
„	28 „	De politieke Ontwikkeling van Nederl. Indië in den jongsten tijd; d. nog nader te vermelden.
„	4 Februari:	De economische betrekkinkingen tusschen Nederl. Indië, door Prof. J. Gonggrijp.
„	11 „	Filmavond.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Ledenlijsten.

De nieuwe ledenlijsten der Vereeniging zijn ad f 2.50 verkrijgbaar bij het Algem. Secretariaat Korte Voorhout 6.

Jaargang 1929 „K. W."

Volledige jaargang Kol. Weekblad 1929, verkrijgbaar bij het Alg. Secretariaat ad f 5.— p. jaargang.

VAN DE REDACTIE.

Radiotelefoonverkeer met Indië.

Gedurende de maand Juni 1930 werden in het radiotelefoonverkeer met Nederlandsch-Indië in totaal 368 gesprekken gevoerd, waarvan er 155 in Nederland en 213 in Indië werden aangevraagd.

Van de hier te lande aangevraagde gesprekken

hadden er 74 betrekking op zakelijke en 81 op familie-aangelegenheden. Voor Indië bedroegen deze aantallen resp. 63 en 150.

In vergelijking met dezelfde maand van het vorig jaar, valt een vermeerdering met 140 gesprekken te constateeren.

Door Europeesche landen werden via Amsterdam met Indië in totaal 8 gesprekken gevoerd, waarvan er 2 in Europa en 6 in Indië werden aangevraagd.

Landbouwweek.

Van 30 Juni tot 4 Juli a.s. zal te Wageningen een Landbouwweek worden gehouden. Het secretariaat der regelingscommissie is gevestigd Alexanderweg Ba 38, Bennekom.

Commissariaat voor Indische Zaken.

Ter kennis van belanghebbenden wordt gebracht, dat in 1930 voor 3 jongelieden, die dit jaar de studie in de artsenijbereidkunde aan de Nederlandsche universiteiten aanvangen, de gelegenheid bestaat om te worden opgeleid tot militair-apotheker bij het leger in Nederlandsch-Indië; van bedoelde plaatsen kan één worden bezet door een in Indië aan te nemen gegadigde.

Aan deze opleiding is verbonden eene tegemoetkoming in de studiekosten van *f* 4200, uit te betalen in maandelijksche termijnen van *f* 65, terwijl het eventueele verschil tusschen het geheele bedrag der tegemoetkoming

KAWEE'TJES

in de studiekosten en het bedrag, dat gedurende de opleiding wordt genoten, na verwerving van het apothekersdiploma in eens wordt uitbetaald.

Bovendien worden de collegegelden van het tijdstip der aanneming ter opleiding af voor rekening van den Lande genomen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij de afdeeling C van het Commissariaat voor Indische Zaken bij het Departement van Koloniën. Men zie ook de „Nederl. Stscrt." van 23 Juni, Nr. 119.

Officier van Gezondheid bij het Ind. Leger.

Ter kennis van belanghebbenden wordt gebracht, dat in 1930 voor de betrekking van officier van gezondheid der 2de klasse bij het leger in Nederlandsch-Indië 13 jongelieden, die dit jaar de studie in de geneeskunde aan de Nederlandsche universiteiten aanvangen, in opleiding kunnen worden genomen.

Aan deze opleiding is verbonden eene tegemoetkoming in de studiekosten van *f* 6000, uit te betalen in maandelijksche termijnen van *f* 75, terwijl het eventueele verschil tusschen het geheele bedrag der tegemoetkoming in de studiekosten en het bedrag, dat gedurende de opleiding wordt genoten, na verwerving van het artsdiploma in eens wordt uitbetaald.

Bovendien worden de collegegelden van het tijdstip der aanneming ter opleiding af voor rekening van den Lande genomen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij de afdeeling C van het Commissariaat voor Indische Zaken bij het Departement van Koloniën. Men zie ook de „Nederl. Stscrt." van 23 Juni, Nr. 119.

Dienst der S.S.

Voor den Dienst der Staatsspoor- en Tramwegen in Nederlandsch-Indië worden gevraagd (in vasten dienst) twee opzichters-werkplaats, t. w. 1 ketelmaker en 1 smid.

Zij, die voor uitzending in aanmerking wenschen te komen, behooren zich vóór 13 Juli a.s. bij ongezegeld schrijven te wenden tot het Commissariaat voor Indische Zaken bij het Departement van Koloniën (te adresseeren aan de Afdeeling B, Eerste Bureau), onder overlegging van:

a. hun diploma's in afschrift en, zoo mogelijk, getuigschriften;

b. een uitvoerige beschrijving van opleiding en levensloop.

In het verzoekschrift moet worden vermeld, wanneer de gegadigde is geboren, of hij al dan niet gehuwd is en bij wien hij werkzaam is en/of geweest is.

Nadere bijzonderheden vindt men in de „Nederl. Stscrt." van 23 Juni 1930, Nr. 119.

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

Mr. G. Kamphuizen, ambtenaar ter besch. van den dir. van Justitie, Kloksteeg 4, Leiden; mr. A. G. Velthuis, alsvoren, Dorpstraat 2, Blaricum; mr. C. E. Liesker, alsvoren, Tramstraat 27, Eindhoven; A. Balk, candid. gezagh. bij het B. B. Landstraat 7, Deventer; G. Huigen, alsvoren, 2e Stampioendwarsstraat 12a, Rotterdam; H. J. van der Linden, leeraar in de gymnastiek bij het M. O., Fred. Hendrikstraat 126, Amsterdam; F. H. Deijs, adm. ambt. bij het B. B., Haringvliet 26, Rotterdam; A. J. R. v. Sprang, onderwijzer o. l. o., Wilhelminastraat 43, Ginneken; mr. J. A. Dekker, rechterl. ambt. Stokroosplein 16, Den Haag. Ir. F. J. B. Ferdinandus, ing. 3e kl. bij den P. T. T., Oosterpark 2, Amsterdam (O.); W. N. Meijers, houtvester bij den dienst van het Boschwezen, Lomanstraat 1b, Amsterdam; mr. H. J. J. M. Dorbeck, ambt. ter beschikking van den directeur van just., Laan van Leeuwenstein 51, Voorburg; mr. L. F. de Groot, ambt. ter beschikking van den directeur van just., Rijksstraatweg 451, Santpoort; J. P. L. J. Vrijvogel, contr. werkm. van het vak van scheepsbouw bij het Mar. Etablissement Soerabaja, Schagenstr. 47, Den Helder; S. W. Bokstra, contr. werkm. van het vak van scheepsbouw bij het Mar. Etablissement te Soerabaja. Klaas Duitstraat 18, Den Helder; J. P. van Maanen, onderwijzer o. l. o., Vooruitgangstraat 92, Haarlem.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

W. H. Schouten, onderwijzer 3e kl. bij het O. W. L. O., Paul Krugerstraat 62, Vlissingen; L. Geerding, hulpprediker ten dienste van de Inl. Christengemeente te Toeal, Bergweg 6, Hengelo; A. Deeleman, ass.-res. bij den Alg. Bestuursdienst Frankenslag 404, Den Haag; Th. W. S. Wenas, hoofdradiocommies bij den P. T. T., Daguerrestraat 56, Den Haag; J. C. Knegtmans, inspecteur van den Arbeid voor de Buitengew., 2e Sweelinckstraat 182, Den Haag; dr. ir. W. F. Gisolf, dir. v. d. H. B. S. te Bandoeng, Steenhofstraat 12a, Soestdijk; M. Zijlstra, hoofdpolitieopz., bij de Alg. Politie, Vinkensteynstraat 59, Den Haag; mr. N. S. Blom, wd. lid van den Raad van Justitie te Makasser, Emmastraat 10, Noordwijk aan Zee; O. Hamar de la Brethonière, hoofdpolitieopz. bij het Boschwezen, Regentesselaan 26, Den Haag; H. J. Sonneveldt, ass.-res. secretaris der afd. Midden Priangan, Bezuidenhout 119, Den Haag; F. van Rossum, commies 1e kl. bij de P. T. T., Jozef Israëlslaan 48, Nijmegen; L. W. Koster, loods 1e kl. bij den Loodsdienst te Soerabaja, Bentinckstraat 29, Den Haag; ir. J. de Graaf, houtvester bij het Boschwezen, p. a. Dr. P. de Graaf, Alphen a. d. Rijn; J. A. van Polanen, werkmeester bij de S. S. en Tr., Berkenstraat 35, Haarlem; P. van den Broek, techn. ambt. 1e. kl. bij den P. T. T., van Swietenstraat 126, Den Haag; J. Th. Hauber, stationscommies bij de S. S. en Tr., Kinderhuissingel 10, Haarlem; H. H. Koopman, fd. controleur bij den B. B., Obrechtstraat 302, Den Haag; E. D. A. Masius, hoofdc. bij het dept. v. Oorl., Reinkenstraat 70, Den Haag; E. F. van der Hout, gedipl. techn. ambt. 2e kl. bij den P. T. T., Reinkenstraat 70, Den Haag; H. Muusze, afdeelingshoofd bij de Alg. Rekenkamer, v. Weede van Dijkveldstraat 37, Den Haag; P. J. F. Ophof, insp. onderh. bij het hoofdkantoor van het Gevangenisw., Gr. Hertoginnelaan 22, Den Haag; J. Th. G. Dulfer, wd. leeraar bij het Middelb. Ond., Nieuwe Haven 73a, Schiedam; prof. ir. H. van Breen, hoogleeraar aan de Techn. Hoogeschool te Bandoeng, de Perponcherstraat 121, Den Haag; G. Th. van Minde, hoofdc. bij het dept. der B. O. W., Fahrenheitstraat 424, Den Haag; J. W. Th. Heringa, secr. (ass.-res.) van het Gouv. der Mol., Apeldoornscheweg 45, Arnhem; F. Faber, hoofdagent van politie 1e kl., Miquelstraat 135, Den Haag; H. J. Hösel, hoofdopziener bij het Boschwezen, Irisstraat 120, Den Haag; A. J. Berkhout, techn. ambt. 1e kl. bij den P. T. T.-dienst, Choorstraat 48, Delft; G. M. Tielman, bouwkundige bij de S. S. en Tr., Gr. Hertoginnelaan 250, Den Haag; G. J. Abuys, bouwkundige bij de S. S. en Tr., Elsstraat 136, Den Haag; mej. M. G. Kayadoe, 3e commies bij de S. S. en Tr., van Boetzelaerlaan 54, Den Haag; L. A. Kaltofen, stationscomm. 3e kl. b. d. S. S. en Tr., 2e Schuytstraat 107, Den Haag.

Met Pensioen.

J. Radersma, hoofdambt. ter besch. hoofdinsp. der S.S. en Tr., Laurens Reaelstraat 4, Den Haag; ir. B. von Faber, hoofd van den dienst van het Grondpeilwezen, p. a. mevr. van Reekum, van Boetzelaerlaan 47, Den Haag; K. van der Veer, leeraar Midd. Landbouwschool te Buitenzorg, Regentesselaan 16, Oegstgeest; mej. C. M. Ladage, leerares H. B. S., der Carpentier Altingstichting, p.a. D. Ladage, Kanaalweg 3, Scheveningen.

Financieele Berichten.

Opgave van de N. V. Haagsche Boaz-Bank,
Molenstraat 45, Den Haag.

Noteeringen ter beurze van Amsterdam.

		30 Juni	7 Juli
Aandeelen	Koloniale Bank	$171\frac{1}{2}$	$164\frac{1}{2}$
„	Ned. Ind. Handelsbank .	$141\frac{1}{2}$	$144\frac{3}{4}$
Cert. aand.	Ned. Handel Mij. . .	156	$155\frac{1}{2}$
Aandeelen	Alg. Exploratie Mij. . .	174	$189\frac{3}{4}$
„	Kon. Petroleum Mij. . .	$392\frac{3}{4}$	$400\frac{5}{8}$
„	Rubber Cult. Mij. A'dam.	$126\frac{1}{2}$	$128\frac{1}{4}$
„	Ned. Ind. Suiker Unie .	$219\frac{1}{2}$	$214\frac{1}{2}$
„	Ned. Scheepvaart Unie .	$160\frac{5}{8}$	160
„	Handelsverg. A'dam . .	$466\frac{1}{2}$	$446\frac{1}{2}$
„	Deli Batavia Tabak Mij.	$331\frac{1}{2}$	336
„	Deli Maatschappij . . .	$331\frac{1}{4}$	$331\frac{1}{2}$
„	Senembah Mij.	340	$348\frac{1}{2}$
„	Deli Spoor	170	$171\frac{1}{2}$
„	Ned. Ind. Spoorweg Mij.	180	171 exd.
„	Philips Gloeil. (nieuwe) .	$344\frac{1}{2}$	365
Cert. aand.	Margarine Unie	$279\frac{5}{8}$	$283\frac{3}{4}$

Wisselkoersen	Verkoop
Londen	$12.09\frac{3}{8}$
New-York cable . .	$2.48\frac{5}{8}$
Berlijn	$59.27\frac{1}{2}$
Parijs	$9.77\frac{3}{4}$
Brussel (Belga) . .	34.73
Zurich	$48.26\frac{1}{2}$
Weenen	35.15

Er is geen enkele reden, waarom oudere collega's een beginneling niet op oorzaak en gevolgen van zijn taak opmerkzaam zouden maken, zoodat hij voelt, dat hij deel heeft aan het bedrijf. Dan hangt het van den jongeman zelf af, of hij niets dan dorre cijfers zal zien, of dat elk cijfer zijn eigenaardige beteekenis heeft, met min of meer romanlische bijzonderheden. (Der Organisator).

Mutatiestaat van 2 tot 9 Juli '30

Nieuwe Leden:	Geïntroduceerd door:
L. C. Lindeboom, p. a. Centraal-station te Amsterdam.	den heer J. Rienstra te Den Haag.
Mr. P. H. Schwartz, Burgemeester van Rilland—Bath.	Afdeelingsbestuur te Bergen-op-Zoom.
Ds. W. K. C. Hage, Predikant Ned. Herv. Gem. te Halsteren.	Afdeelingsbestuur te Bergen-op-Zoom.
Dr. A. Grijns, Bacterioloog b. d. Zeeuwsche stroomen, Bergen-op-Zoom, Halsterscheweg 68.	Afdeelingsbestuur te Bergen-op-Zoom.
F. Reddingius, Arts, Dirigeerend Off. van Gezondheid 1ste kl., Utrecht, Maliesingel 17.	den heer J. J. Mac Kenzie te Utrecht.
L. A. Baron van Ittersum, Directeur Geldersche Credietvereeniging, Utrecht, Emmalaan 9.	den heer J. J. Mac Kenzie te Utrecht.

Afschrijvingen:

H. Ph. Cramer, Groote Poot 3, Deventer (Postbus 12).

Adresveranderingen:

Rectificatie: L. Krijgsman, Heemstede, Laan van Rozenburg, van: 25, naar: 27.

L. M. Premsela, Amsterdam (Z.), van: Roemer Visscherstr. 36 huis, naar: Krammerstr. 5 huis.

H. M. Hofkamp, Oud O.-I. Ambtenaar, Den Haag, van: Zeestraat 50, naar: Corn. Houtmanstr. 18.

H. H. F. J. Nusselein, Oud Ass.-Resident, Den Haag, van: Van Lameystr. 2, naar: Hyacintweg 6.

E. J. Schoneveld, van: Loosduinen, Haagweg 655, naar Curaçao, p.a. Cur. Petr. Ind. Mij. f 5.— (contributie 1930 reeds voldaan).

K. L. Schüller, van: Den Haag, Stephensonstr. 36, naar: Weltevreden, p.a. Hoofdbureau Gevangeniswezen, Rijswijk 17.

W. H. Gerritsen, Gedipl. Gezaghebber B. B., van: Siantar, naar: Dordrecht, p.a. fam. H. Feitsma, Gebouw „Americain", Groenmarkt.

L. A. de Graaff, Ass.-Resident, van: Semarang, naar Leiden, p.a. mevr. E. Th. de Graaff—Lohmann, Hoogewoerd 53. f 5.—. (contributie 1930 reeds voldaan).

G. J. Baden, Kapitein Inf., van: Padang-Pandjang, naar 3e Bat. Inf. te Poerworedjo.

H. Broekhuis, Kapitein Inf., van: Buitenzorg, naar Sumatra's Westkust t. n. i.

O. Horst, Ass.-Resident, ingedeeld te Pontianak.